Należność pocztowa opłacona ryczałtem

ROLNIK EKONOMISTA

ORGAN
ZWIĄZKU ORGANIZA
CYJ ROLNICZYCH
RZPLITEJ POLSKIEJ

ROK VI. Nr. 16
WARSZAWA
15. VIII. 1931 R.

CENA ZESZYTU 2 ZŁ.

Rok VI. WARSZAWA, dnia 15-go sierpnia 1931 r. Nr. 16.

ROLNIK EKONOMISTA

ORGAN

ZWIĄZKU ORGANIZACYJ ROLNICZYCH RZPLITEJ POLSKIEJ

KIEROWNIK PISMA: J. GOŚCICKI. *REDAKTOR: Dr. T. MINCER.*

TREŚĆ:

Nowe warunki eksportu nierogacizny do Austrji.

Eksport nierogacizny do Austrji podlegał do dnia 19 lipca b. r. następującym opłatom celnym: świnie bite 26, świnie żywe do 110 kg. 18 koron złotych, ponad 110 kg. bez cła. Tej wysokości stawki celne były stawkami traktatowemi zawarowanemi w umowach handlowych austrjacko-węgierskiej i austrjacko-jugosłowiańskiej. Polska korzystała na mocy klauzuli największego uprzywilejowania również z tych stawek, przyczem w umowach międzypaństwowych nie było żadnych ograniczeń ilościowych. Na skutek jednak obaw o wprowadzenie restrykcji ze strony austrjackiej, import został ograniczony ze strony polskiej. Ograniczenie to znalazło swój wyraz w umowach, jakie od 1929 r. zawierali Syndykat Polskich Eksporterów Trzody i Bydła oraz gremium komisjonerów wiedeńskich za zgodą obu rządów, a uprawniających stronę polską do dostawienia do Austrji 56,666 sztuk świń rocznie w stanie żywym i bitym. Ponadto w umowie określano stosunek świń żywych do bitych na 2:1, mięso wieprzowe zaliczane było na kontyngent w ten sposób, że każde 50 kg. mięsa uważano za równowartość jednej sztuki. Stosunek dostaw towaru bitego i żywego nie był rygorystycznie przestrzegany i ulegał częstym wahaniom bądź z powodów konjunkturalnych bądź też wskutek rozszerzania lub kurczenia się zakaźnych chorób zwierzęcych (z powiatów zamkniętych dla wywozu zwierząt wolno jest wywozić zwierzęta bite i mięso). Stan ten trwał do chwili wygaśnięcia umów handlowych austrjacko-węgierskiej i austrjacko-jugosłowiańskiej, które wypowiedziane dnia 31 marca, zostały zastąpione nowemi, przyczem pierwsza została podpisana w dniu 30 czerwca, druga w dniu 19 lipca b. r.

Jednym z najbardziej interesujących nas w tych umowach tematów była kwestja dowozu nierogacizny do Austrji. Ostateczne załatwienie tego problemu w tej formie, w jakiej znalazło ono wyraz w nowych, powyżej wymienionych konwencjach, odbiega od przeciętnego typu analogicznych konwencyjnych załatwień.

Odnosi się to specjalnie do konwencji han-

dlowej austrjacko-węgierskiej, która na załatwienie sprawy dowozu trzody chlewnej do Austrji za cłem ulgowem potrafiła przewidzieć niespotykaną dotychczas formę określenia kontyngentowego. Węgry zastrzegły sobie mianowicie możność przywiezienia do Austrji za cłem ulgowem 18 koron złotych z pozycji świń wagi od 40 do 150 kg. połowę ilości nierogacizny, przywiezionej w roku ubiegłym z Węgier do Austrji wagi od 40 do 110 kg., przyczem jako przeciętna waga świni według której ma być obliczony ów tak oryginalnie określony kontyngent celny, została przyjęta waga 72 kg. Podobne zastrzeżenia zostały zrobione przez Węgry w odniesieniu do sztuk bitych i mięsa wieprzowego, z tem atoli, że dawne cło konwencyjne 6 koron złotych zostało obecnie zastąpione nowem cłem 26 koron złotych. Zwolnienie od cła, z którego dawniej korzystały wszystkie sztuki wagi powyżej 110 kg. pozostaje nadal w mocy, jednakże już tylko w odniesieniu do świń bardzo ciężkich, to jest wagi powyżej 150 kg.

Inaczej nieco została załatwiona w konwencji austro-jugosłowiańskiej sprawa importu nierogacizny do Austrji. Jugosławja w ogólnej pozycji świń żywych wagi od 40 do 150 kg. zastrzegła sobie tylko skromny, bo 20.000 sztuk rocznie wynoszący, kontyngent niskocelny (18 koron złotych). Natomiast zyskała Jugosławja specjalną ekspozycję dla rasy świń zwanej „mangolica" na mocy której to ekspozycji świnie, należące do wymienionej rasy, będą korzystać ze zwolnienia od cła, już poczynając od wagi 125 kg. W towarze bitym Jugosławja zastrzegła sobie dwa kontyngenty celne po 15.000 kwintali rocznie.

Jeden z tych kontyngentów (opłacający stawkę 12 kor. zł. od 100 kg.) odnosi się wyłącznie do świń bitych rasy „mangolica" i połączony jest z zastrzeżeniami, które dawniej dotyczyły mięsa clonego po 3 korony złote. Drugi kontyngent jest ogólny (oczywiście na nierogaciznę bitą) i przyjmuje stawkę węgierską 26 koron złotych od 100 kg.

Ponieważ — jak już zaznaczyliśmy powyżej — Polska nie posiada w traktacie z Austrją zafiksowanych stawek celnych, musi się więc zadowolić „korzyściami" jakie daje klauzula największego uprzywilejowania. „Korzyści" te są ujemne i ciężko dotykają nasz stan posiadania jako importera na rynku wiedeńskim. Podczas gdy dotychczasowy eksport mógł wynieść około 600.000 sztuk świń, to według zastrzeżonego przez Węgry kontyngentu, przypadałoby nam jedynie 84.467 sztuk trzody żywej i 29.797 kwintali świń bitych. Tak niskie liczby dla najpoważniejszego dostawcy, jakim była Polska, tłumaczą się z jednej strony słabym stosunkowo eksportem w roku zeszłym oraz tem, że mniej więcej połowa nadchodzącej nierogacizny polskiej była jako przewyższająca wagę 110 kg. wolna od cła.

Z postanowień konwencji jugosłowiańsko-austrjackiej z uwagi na ich treść i charakter nie możemy skorzystać zupełnie, co najwyżej możnaby pretendować do otrzymania podobnego kontyngentu celnego na towar bity po cle 12 koron złotych, jaki Jugosławja zastrzegła sobie dla świń bitych rasy „mangolica". O ile bowiem wyodrębnienie tej rasy świń z pośród inwentarza żywego trzody chlewnej nie jest rzeczą trudną i z tego powodu odpowiednia ekspozycja celna zrobiona dla żywych świń tejże rasy nie może budzić żadnych zastrzeżeń, to uzależnienie zniżki celnej w towarze bitym częściowo przerobionym od przynależności do pewnej rasy jest rzeczą bardzo słabo dającą się uzasadnić i obronić, wobec czego stwarza podstawę do słusznej pretensji, by zniżka w ten sposób zawarowana została uogólniona na towar, odpowiadający pewnej kwalifikacji, bardziej dającej się uchwycić w towarze bitym. Zdajemy sobie jednak sprawę, że takiej interpretacji Austrja nie zechce bez zastrzeżeń uznać i, że o jej zastosowanie w praktyce toczyć wypadnie specjalne rokowania.

Kwoty eksportu przytaczane powyżej stanowią ¼ rocznego eksportu z roku ubiegłego. Niewątpliwie stan ten nie może zadowolić ani potrzeb polskiego rolnictwa, ani potrzeb polskiego eksportu i zachodzi bezwzględna potrzeba uregulowania tej sprawy w drodze rewizji umowy handlowej polsko-austrjackiej, pod kątem należytego zabezpieczenia interesów tej tak ważnej dziedziny naszego eksportu. Ponieważ jednak takie uregulowanie sprawy wymaga dłuższego czasu, przeto rząd austrjacki był skłonny udzielić zgóry pewnych ustępstw, ustalając w porozumieniu z rządem polskim pewne kwoty przywozowe wyższe od tych, jakieby przypadały z podziału mechanicznego wymienionych powyżej ilości.

Ustępstwa te idą w kierunku przyznania kontyngentu na przywóz za cłem ulgowem

2500 szt. świń żywych i 750 kwintali szt. bitych i mięsa wieprzowego tygodniowo, przyczem za przeciętną wagę trzody żywej przyjęto 81 kg., a gospodarkę tym kontyngentem pozostawionie stronie polskiej.

Import poza kontyngentami traktatowemi nie jest hamowany żadnemi restrykcjami, opłaca jednak prohibicyjne stawki celne, a mianowicie trzoda żywa wagi 40—150 kg. 45 koron złotych od 100 kg., powyżej 150 kg. bez cła, mięso wieprzowe i świnie bite 70 koron złotych od 100 kg.

W zrozumieniu niedostatecznej dla naszych potrzeb gospodarczych ilości wywożonych, Rada Syndykatu Eksporterów Trzody Chlewnej postanowiła, by poza ilościami wysyłanemi na kontyngent za cłem ulgowem każdy eksporter wywoził pewne ilości trzody, opłacając cło autonomiczne, ustalając na najbliższy okres eksportowy następującą relację: dla świń żywych 50%, dla świń bitych 25% otrzymanego kontyngentu niskocelnego. Różnica traktowania trzody żywej i bitej pochodzi stąd, że stawka celna na towar bity jest nieproporcjonalna do stawki celnej na towar żywy.

W ten sposób na ilości wysyłane do Austrji w bieżącym miesiącu składają się następujące kwoty tygodniowe: żywe świnie 2500 + 1250 = 3750, świnie bite i mięso wieprzowe 750 q + 180 q = 930 q.

T. Iwański.

Sprawa słodu a produkcja jęczmienia w Polsce.

W poprzednim numerze „Rolnika Ekonomisty“ ukazały się dwa artykuły, z których jeden omawiał sprawę organizacji produkcji jęczmienia browarnego, drugi zaś racjonalizację eksportu tego zboża. W ten sposób ważne i dziś tak aktualne zagadnienie produkcji i zbytu jęczmienia browarnego zostało na łamach niniejszego czasopisma należycie omówione.

Z kwestją jęczmienia browarnego pozostaje w ścisłej zależności obrót i zużycie słodu, używanego do wyrobu piwa. Zdawałoby się, że posiadając stale pokaźne nadwyżki jęczmienia, powinniśmy pokrywać całkowicie zapotrzebowanie krajowego browarnictwa w zakresie słodu. Niestety rzeczywistość przedstawia się inaczej. Wywozimy znaczne ilości dobrego jęczmienia browarnego, aby go następnie sprowadzać w postaci słodu. Popełniamy więc zasadniczy błąd pod względem ekonomicznym.

Nasz przemysł piwowarski opiera swą produkcję w dużej mierze na imporcie słodu czeskiego, gdy równocześnie posiadamy dostateczną liczbę słodowni, mogących w każdej chwili pokryć nietylko zapotrzebowanie wewnętrzne, ale również wytworzyć nadwyżkę eksportową. Jak wynika z przytoczonych poniżej danych, dotyczących obrotu słodem z zagranicą, jeszcze w latach 1924 i 1925 eksport słodu miał miejsce nawet w dość poważnych rozmiarach. Jednakże w następnych latach wzrastał z każdym rokiem przywóz słodu, przy równoczesnem raptownem kurczeniu się eksportu tego artykułu.

Obrót zagraniczny Polski słodem w latach 1924—1930.

Rok	Przywóz		Wywóz		Saldo	
	w ton.	w t. zł.	w ton.	w t. zł.	w ton.	w tys. zł.
1924	449	170	10.926	3.895	+10.477	+ 3.725
1925	685	343	1.206	619	+ 611	+ 276
1926	657	319	560	253	— 97	— 66
1927	3.246	2.524	51	38	— 3.195	— 2.486
1928	5 042	4.331	288	225	— 4.754	— 4.106
1929	6.490	5.649	42	34	— 6.458	— 6.615
1930	2 700	1.761	1.153	524	— 1.547	— 1.237

(nadwyżka przywozu —
nadwyżka wywozu +).

Następstwem tego stanu rzeczy w dziedzinie obrotu słodem jest unieruchomienie krajowych słodowni z powodu braku dostatecznych zamówień. Obecnie około 90 proc. słodowni jest u nas nieczynnych; te zaś, które pracują, wyzyskują tylko częściowo swą zdolność produkcyjną.

Szukając istotnej przyczyny tego faktu, dochodzi się do przekonania, że tkwi ona w postępowaniu naszych browarów, które, korzystając z niskiej stawki konwencyjnej dla Czechosłowacji na słód, wynoszącej zł. 9,70 od 100 kg, sprowadzają go masowo z tego kraju. Konieczność importu słodu zagranicznego motywują nasze browary słabą jakością krajowego produktu, który nie nadaje się do wyrobu piw wyższych gatunków. Zarzut ten częściowo jest słuszny, gdyż gatunek polskie-

go słodu niezawsze odpowiada wymaganiom naszych browarów. Jednakże trudno jest żądać od naszych słodowni, aby ulepszyły jakość swego produktu przez zainstalowanie nowoczesnych urządzeń, skoro zbyt słodu jest bardzo ograniczony i wystarcza zaledwie na podtrzymanie wegetacji części krajowych słodowni. W tych warunkach nasz przemysł słodowniczy chyli się ku upadkowi, gdy przemysł słodowniczy naszego sąsiada, Czechosłowacji, rozwija się niezwykle pomyślnie i zdołał w ciągu ostatnich 2 lat opanować niemal wszystkie rynki świata m. i. i rynek polski.

W dążeniu do ograniczenia importu słodu zagranicznego podniesiono u nas cło przywozowe na słód najpierw na 30 zł., a potem do 36 zł. od 100 kg. (od dn. 28 lutego 1931 r). Cóż z tego, kiedy podniesienie cła nie dotyczy Czechosłowacji, z którą istniejący traktat handlowy nie pozwala na zwiększenie stawki na słód w stosunku do tego państwa. W ten sposób podwyższone cło przyczyniło się do zahamowania importu słodu z innych krajów np. z Niemiec, ale nie dotknęło przywozu od głównego naszego dostawcy słodu tj. Czechosłowacji.

Wobec powyższego, celem przeciwdziałania wysoce szkodliwemu punktu widzenia interesów przemysłu słodowniczego i produkcji jęczmienia, importowi słodu zagranicznego, należy zastosować inne środki zapobiegawcze. Za przykład pod tym względem winna nam posłużyć Austrja, która do niedawna prawie całe swe zapotrzebowanie na słód pokrywała z Czechosłowacji. Otóż w Austrji, mniejwięcej rok temu, na skutek akcji tamtejszych sfer rolniczych i przy pewnym nacisku ze strony rządu, doszło do konkretnego porozumienia pomiędzy przemysłem browarnianym i słodowniczym z jednej strony, a organizacjami rolniczemi z drugiej strony, na mocy którego przedstawiciele przemysłu browarnianego zobowiązali się pokrywać całkowicie swoje zapotrzebowanie na słód krajowym jęczmieniem, przerabianym w austrjackich słodowniach, zaś rolnicy dostarczać słodowniom odpowiedni co do gatunku jęczmień. W związku z tem postanowiono powołać do życia specjalną organizację, obejmującą przedstawicieli wszystkich trzech grup, która ma rozpatrywać i regulować wszelkie kwestje związane zarówno z uprawą, jak i przetwarzaniem jęczmienia. Rezultat powyższego porozumienia objawił się bezpośrednio w postaci znacznego spadku importu do Austrji słodu czechosłowackiego. Biorąc pod uwagę stosunki polskie można twierdzić, że przeprowadzenie u nas analogicznej akcji, wobec posiadania bardziej sprzyjających warunków dla produkcji i przerobu jęczmienia, niż to miało miejsce w Austrji, byłoby znacznie łatwiejszem.

Co się tyczy eksportu słodu, to podobnie jak przy jęczmieniu, eksport tego artykułu nie jest należycie zorganizowany, wskutek czego przeważna część naszego słodu dochodzi na rynki zagraniczne przy pomocy obcego pośrednictwa. Słód wywozimy głównie do Niemiec, Finlandji, Belgji, Szwecji, Holandji. Ostatnio, począwszy od lutego r. b. pewne partje naszego słodu znalazły się na rynku francuskim. Możliwość rozszerzenia eksportu słodu istnieją mimo poważnej konkurencji towaru czechosłowackiego i niemieckiego. Bardzo pojemnemi rynkami dla zbytu słodu są kraje: Niemcy, Francja i Belgja. W kierunku więc tych rynków winna być przedewszystkiem zwrócona uwaga naszych słodowni. Rozwój wywozu słodu z Polski zależy wyłącznie od spełnienia dwóch warunków: 1) koncentracji eksportu, któraby wzmocniła finansowo naszych eksporterów i umożliwiła im wyeliminowanie obcego pośrednictwa oraz konkurowanie na rynkach zbytu z silnymi zagranicznymi dostawcami, 2) podniesienie jakości naszego słodu i dostosowanie jej do wymagań poszczególnych odbiorców.

O ile wykonanie pierwszego z warunków leży całkowicie w sferze działań naszego przemysłu słodowniczego, to o tyle spełnienie drugiego możliwym jest jedynie przy współudziale producentów surowca t. j. jęczmienia browarnego. Od tego bowiem jaki jęczmień browarny dostarczą słodowniom nasi rolnicy, zależy jakość i wartość słodu.

W związku z tem dla organizacujących się obecnie u nas, narazie na terenie woj. warszawskiego oraz Wielkopolski i Pomorza, producentów jęczmienia browarnego, otwiera się wdzięczne pole do pracy, której celem winno być nietylko rozwój eksportu ziarna jęczmiennego, lecz także rozszerzenie zbytu jego w kraju, a mianowicie dla przerobu na słód.

Realizacja tego ostatniego celu, poza staraniami o polepszenie i ujednolicenie produk-

nie w tej kwestji daje § 40 prawa hipotecznego z 1818 i § 7 prawa hipotecznego z 1825 r., według którego (§ 40) przywilejami na dobrach nieruchomych nazywa się takie należności, którym, choć nie wpisanym do ksiąg hipotecznych, służy pierwszeństwo; § 7 zaś podaje, że przywilejów nie ujawnia się przez wciągnięcie tytułu do ksiąg hipotecznych.

Ponieważ zaś przy zaległościach z podatku gruntowego obowiązują przepisy prawa hipotecznego, nasuwałby się wniosek, że państwo korzysta tutaj z t. zw. „tajnej hipoteki" i nie ma prawa wciągać zaległości dwuletnich do wykazu hipotecznego. Tak się też przeważnie dzieje, choć praktyka daje odchylenia od tej interpretacji.

Przepisy bowiem prawa hipotecznego przemawiają za tajnością, jednak konkretnie wpisu nie zabraniają.

Wydział hipoteczny Sądu Okręgowego w Warszawie interpretuje odnośne przepisy w kierunku pozbawienia Skarbu prawa dokonywania wpisu do wykazu hipotecznego. Orzeczenia te jednak ze względu na instancję, jaka je wydaje, nie mają mocy obowiązującej. Miarodajne i wiążące byłoby tu orzeczenie Sądu Najwyższego, który jednak dotychczas kwestji tej nie rozstrzygnął.

Jeżeli dana nieruchomość nie ma urządzonej hipoteki, wówczas przez procedurę zakazu sprzedaży i licytację skarb państwa realizuje swój przywilej pierwszeństwa za okres dwóch lat.

O ile zaległości, obciążające daną nieruchomość gruntową, sięgają w okres czasu ponad dwa lata, wówczas § 41 prawa hipotecznego nie ma zastosowania i ustępuje miejsca przepisom § 9 prawa hipotecznego z 1825 r.

§ 9 wprowadza kolejność w zaspakajaniu pewnych, kazuistycznie wymienionych wierzytelności, stawiając uprawnienia skarbu państwa na dziewiątem miejscu. Przytem należy tu odróżnić dwa wypadki: 1) nieruchomość ma urządzoną hipotekę, w której wykazie figurują już prywatni wierzyciele; w tym wypadku skarb państwa wchodzi na kolejny, wolny numer hipoteki, jednak zaspokojenie swych pretensyj otrzymuje dopiero w kolejności wskazanej w § 9; 2) gdy nieruchomość nie ma urządzonej hipoteki, wówczas mają zastosowanie ogólnie obowiązujące przepisy o zakazie sprzedaży nieruchomości, licytacji i t. d. — tu jednak także skarb państwa podlega przepisom § 9.

Z podatkiem gruntowym łączy się pojęcie odpowiedzialności rzeczowej (podatek ciąży na nieruchomości, nie jest osobistym, jak dochodowy); wyraża się to w procedurze egzekucji zaległości, przeprowadzanej zgodnie z przepisami prawa hipotecznego, a także w tem, że za zaległości podatkowe odpowiedzialny jest każdorazowy nabywca, który nie może zasłaniać się tem, że zaległości w podatku powstały jeszcze w okresie władania nieruchomością przez sprzedawcę.

Ważną jest rzeczą, czy skarb państwa ma prawo z tytułu swego przywileju przy zaległościach dwuletnich egzekwować należne sumy z innych nieruchomości, będących własnością dłużnika, czy też rygorowi temu mogą podlegać tylko nieruchomości, na których bezpośrednio zaległość ciąży. Odpowiedź na to daje zasada odpowiedzialności rzeczowej i ogólne przepisy egzekucyjne: przywileje szczególne, płynące z § 41, oraz przywileje ogólne — według § 9 prawa hipotecznego z 1825 r. — przysługują skarbowi tylko w stosunku do nieruchomości bezpośrednio obciążonej zaległością. Przerzucanie więc pretensyj skarbu na inne nieruchomości, będące własnością dłużnika, jest niedopuszczalne. Przysługuje natomiast skarbowi prawo sekwestru ruchomości, przyczem miejsce ich ulokowania nie odgrywa roli.

Praktyka jednak w tej dziedzinie daleka jest od przestrzegania tych zasad, częste są wypadki obciążania zaległością i egzekwowania jej z nieruchomości, będącej wprawdzie własnością tego samego podatnika, lecz nie mającej nic wspólnego z sumą egzekwowaną, która ciąży na innej nieruchomości.

Takie ominięcie w praktyce wyraźnych przepisów łączy się z jednoczesnem stosowaniem przy egzekucji zaległości z podatku gruntowego odpowiedzialności osobistej, według której za zaległości z podatku gruntowego oprócz nabywcy dłużnego ośrodka, odpowiedzialnym być może zbywca. Stosowana w praktyce odpowiedzialność osobista, łącznie z odpowiedzialnością rzeczową, jedynie właściwą przy podatku gruntowym, stwarza niepożądane zamieszanie. Należy domagać się, aby odpowiedzialność osobista była przy podatku gruntowym całkowicie wyłączona i aby władze skarbowe w postępowa-

niu swem egzekucyjnem były zgodne z postanowieniami prawa hipotecznego, obowiązującego przy podatku gruntowym.

B. Podatek majątkowy.

Szersze uprawnienia przysługują skarbowi państwa przy zaległościach z tytułu należności za podatek majątkowy.

Ustawa o podatku majątkowym zawiera przepisy o egzekucji zaległości na nieruchomości. Przepisy te są „lex specialis", przeto do omawianych zaległości nie można stosować drogą interpretacji zarządzeń prawa hipotecznego.

„Lex specialis", o której mowa, nie ogranicza przywileju szczególnego skarbu państwa do okresu dwuletniego; zaległości bez względu na czas korzystają z przywileju pierwszeństwa. Jawność hipoteczna tu także skarbu państwa nie obowiązuje. Nie mają też mocy przepisy przytoczonego wyżej § 9 prawa hipotecznego. Przepisy do ustawy o podatku majątkowym wiążą z nim zasadę odpowiedzialności osobistej i rzeczowej. Wnioski stąd wysnute kazałyby sądzić, że skarb państwa może poszukiwać swoich pretensyj na nowonabywcy, posiada on bowiem nieruchomość, na której ciąży zaległość, z drugiej strony jednak odpowiedzialność osobista sprzedawcy uprawnia skarb do poszukiwania także na nim sum dłużnych. Takie unormowanie zasady odpowiedzialności wprowadza wielki chaos, czego uniknęłoby się przez usunięcie tej dwukierunkowości na rzecz odpowiedzialności osobistej.

III. Wyłania się kwestja, czy przywilej skarbu, który można ująć określeniem t. zw. „tajnej hipoteki", nie utrudnia stosunków kredytowych oraz czy nie osłabia pewności strony kupującej przy aktach sprzedaży-kupna. Należy tu wyjść z założenia, że w poruszonych dziedzinach — kredytowej i kupna, dużą rolę odgrywa czynnik psychiczny, wyrażający się w uczuciach pewności i obawy. W związku z tem podnoszono, że świadomość możliwości istnienia ciężarów tajnej hipoteki na danej nieruchomości może w wysokim stopniu odgrywać ujemną rolę w decyzji jednej ze stron. Wyłoniły się przeto projekty takiej zmiany obowiązujących przepisów, aby skarb miał obowiązek ujawniania wszelkich zaległości podatkowych, o ile ciążą na nieruchomości.

Z drugiej jednak strony skarb państwa, mając obowiązek wciągania do wykazu hipotecznego swej wierzytelności z tytułu zaległości podatkowych, petryfikowałby sumy często nierealne i nieściągalne, które jednak figurując w hipotece zmniejszałyby pojemność kredytową objektu, względnie jego cenę.

Wykazano wyżej, że skarb państwa postępuje w tej dziedzinie dowolnie, aczkolwiek przepisy przemawiałyby raczej za pozbawieniem Państwa prawa wciągania zaległości do wykazu hipotecznego.

Wyjścia z tej dowolności w praktykach skarbu państwa szukać należałoby w wydaniu zarządzeń, nakazujących wciąganie do wykazu hipotecznego tylko tych wierzytelności, które dojrzały do bezwzględnej egzekucji, po wyczerpaniu przez dłużnika instancyj odwoławczych.

IV. Krytyczne uwagi, jakie poświęcono w tym artykule przepisom i praktykom, przysługującym skarbowi przy egzekucji zaległości podatkowych na nieruchmościach, nasuwają następujące dezyderaty, których uwzględnienie przez czynniki miarodajne, wysoce zracjonalizowałoby dzisiejszy stan rzeczy.

Co się tyczy podatku gruntowego, to należałoby:

1. Skasować odpowiedzialność osobistą na rzecz rzeczowej;
2. Ustalić w drodze rozporządzenia, że w wypadku konieczności utrzymania odpowiedzialności zarówno rzeczowej, jak i osobistej, przywilej pierwszeństwa skarbu państwa za okres 2 lat ogranicza się do własności ruchomej zbywcy;
3. Doprowadzić do wydania przez odpowiednią instancję sądową orzeczenia, regulującego sporną dotychczas i wywołującą liczne kontrowersje kwestję ujawniania hipotecznego, czy też ukrywania zaległości z podatku gruntowego za okres dwuletni.

Co się zaś tyczy podatku majątkowego, to:

1) w związku z przeistoczeniem się tego podatku z jednorazowej daniny na podatek perjodyczny, konieczne jest zniesienie ramowej „lex specialis" na rzecz ograniczenia przywileju pierwszeństwa do okresu dwuletniego, tak jak przy podatku gruntowym;
2) zaś dwukierunkowość odpowiedzialności przy zaległościach z podatku majątkowego zmienić na odpowiedzialność osobistą;
3) wreszcie doprowadzić do wyjaśnienia, czy istnieje lub nie istnieje obowiązek ujawniania hipotecznego zaległości z tytułu podatku majątkowego.

W. Laryssa-Domański

Postępy akcji lniarskiej w Sowietach.

Na skutek niezdecydowanego do niedawna stanowiska czynników miarodajnych i braku należytego zrozumienia wśród sfer gospodarczych znaczenia lnu dla całokształtu gospodarki państwowej — akcja lniarska w Polsce znajduje się obecnie jeszcze w stadjum początkowem i niemało czasu upłynie zanim naprawdę len będzie traktowany tak, jak na to zasługuje ze względu na znaczenie dla obrony krajowej, dla samowystarczalności gospodarczej Państwa i dla utrzymania zdolności płatniczej szerokich mas włościańskich na wschodzie Rzplitej.

Pod tym względem, niestety, daliśmy się wyprzedzić nietylko naszym sąsiadom z Zachodu, ale conajważniejsze ustępujemy bardzo wydatnie Sowietom. O postępach prac w zakresie lniarstwa w Republice Sowietów komunikują ostatnio szereg rewelacyjnych wiadomości korespondenci pism niemieckich, za któremi te informacje powtarzamy.

Wówczas, gdy obszar zasiewu lnu w Polsce, w krajach Bałtyckich i na Zachodzie Europy, wobec katastrofalnie niskich cen na włókno lniane, kurczy się w sposób zatrważający, urzędowy plan wysiewu lnu w Sowietach nietylko został w całości wykonany, ale został **przekroczony** o 20% i zasiewy ukończono o 10 dni wcześniej niż było projektowano. Mianowicie, zasiane zostało w roku 1931 we wszystkich krajach Sowieckiej Unji łącznie 3.030 tys. ha, co wykazuje wzrost o przeszło 30% w porównaniu do 1930 r., kiedy było zasiane około 2.100 tys. ha. Z liczby wymienionych 3 miljonów ha przypada 2½ miljony ha na len, produkowany na włókno, i zaledwie ½ miljona ha na len, produkowany na olej. Na sąsiadującej z nami Białej Rusi Sowieckiej obszar zasiewu lnu przekracza 242 tys. ha., czyli jest przeszło 3 razy większy, niż zasiewy lnu w całem Państwie Polskiem. Akcja lniarska jest nasilana w Sowietach z całą bezwzględnością i, należy przyznać, z całą sprężystością na jaką stać regime bolszewicki. „Leningradskaja Prawda“ w numerze z dn. 17 lipca nawołuje, aby nie tracić ani jednego dnia, gdyż może to wpłynąć ujemnie na ilość i jakość zbioru włókna lnianego; w partji komunistycznej, w przemyśle i lokalnych urzędach jest przeprowadzana „mobilizacja sił“ i organizowane specjalne oddziały dla dokonania w czas wysiewu dla walki z chwastami i dla zbioru lnu. Ponadto w okręgach lniarskich zostały zainstalowane na wiosnę roku bieżącego 100 tak zw. „stacji traktorowych“, zaś w okresie zbiorów będzie tam pracowało około 4500 maszyn do wyrywania lnu i w trakcie budowy znajduje się 489 nowych fabryk dla mechanicznej przeróbki słomy lnianej. W ten sposób podług planu ma być w roku 1932 przerobiona mechanicznie połowa, a w r. 1933 całkowicie ogólny zbiór słomy lnianej i Sowiety przewidują, że za dwa lata zostanie wyprodukowane w Rosji **680 tys. tonn** pierwszorzędnego włókna lnianego na potrzeby własnego przemysłu i na eksport.

Można mieć wątpliwości co do tego, czy gwałtownie przeprowadzana mechanizacja uprawy, zbiorów i przerobu lnu jest w warunkach współczesnych Sowietów wskazana, należy jednak poważnie się liczyć z możliwościami wzmożonej ofenzywy lnu sowieckiekiego na Zachód a więc i na Polskę już w roku bieżącym, kiedy jest spodziewane wyprodukowanie ponad 250 tys. tonn gotowego włókna lnianego.

Sowieckie „sny o potędze“ sięgają bardzo daleko i mają za swój cel ostateczny całkowite opanowanie światowego rynku lnianego; w ich przewidywaniach ma być rozszerzona uprawa lnu na krajowe potrzeby Unji Sowieckiej w okręgach, gdzie się ześrodkowuje przemysł lniany przędzalniczo-tkacki (Iwanowo-Wozniesiensk), aby produkcja surowców i przemysł przetwórczy leżały w pobliżu, oraz specjalnie na produkowanie lnu na eksport przygotowuje się okręg Leningradzki, który ma obejmować i okręg Pskowski, znany z uprawy „dołgunców“.

Specjalnie dla nas ciekawe są zamierzenia lniarskie Sowietów w stosunku do zachodnich krajów Unji Sowieckiej, z Białą Rusią Sowiecką na czele. W jednym z ostatnich numerów „Ekonimiczeskoj Żizni‘ ukazał się znamienny artykuł pod tytułem „Zachodnie Kresy winny stać się państwową fabryką lnu“, przyczem, jako motto, przytoczone jest zdanie „Należy skończyć z historycznie znanem upośledzeniem i zacofaniem zachodnich rubieży Republiki Sowietów“. Czy nie należałoby i nam powtórzyć to samo hasło odnośnie do sąsiadujących z Białą Rusią Sowiecką naszych wschodnich województw i poważ-

nie pomyśleć nad tem, że czas już wielki, aby położyć kres upośledzeniu Wileńszczyzny i Nowogródzkiego, i że podstawą wszelkiej akcji gospodarczej i kulturalnej u nas winna się stać walka o len i o przemysł lniany przędzalniczo-tkacki, tak jak to od kilku już lat się robi w Rosji Sowieckiej.

Ludwik Maculewicz

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJ ROLNICZYCH

Memorjał Związku Organizacyj Rolniczych R. P.

z dn. 14. VII r. b. w sprawie cła na krochmal, przedłożony pp. Ministrowi Rolnictwa, Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

W związku ze stwierdzonym wypadkiem importu z Rosji krochmalu pszennego po cenach wykluczających wszelką kalkulację, Związek O. R. R. P. wystąpił z wnioskiem o podwyższenie dotychczas obowiązującej stawki celnej na krochmal pszenny i kukurydziany w wysokości 32 zł. 50 g. (49% ad valorem) na:

65 zł. od 100 kg. w opakowaniu powyżej 2 kg..
100 „ „ „ „ „ „ 2 kg. i mniej.

Kalendarzyk posiedzeń Związku Organ. Roln. R. P.

Posiedzenia z współudziałem przedstawicieli Zw. O. R. R. P.

12. 8 Posiedzenie w Min. Rolnictwa w sprawie wywozu do Francji kwalifikowanych ziemniaków-sadzeniaków.

13. 8. Narada w Min. Komunikacji Komisji Międzyministerjalnej w sprawie planu przewozowego na wrzesień.

Przegląd rynków

Produkcja zboża i rynki zbożowe.

W ciągu lipca na światowych rynkach zbożowych panowała wyraźna tendencja zniżkowa. Podłożem dla tej sytuacji jest naturalnie nastąpienie okresu zbiorów na półkuli północnej. Rozpoczęte zbiory w związku z pozostającymi niewyczerpanymi remanentami pszenicy z lat poprzednich, które w dalszym ciągu są szacowane w wy-

sokości 135 miljonów kwintali na 1 sierpnia b. r., stwarzają warunki wywołujące nieuniknioną zniżkę cen przedewszystkiem pszenicy, jako zboża zasadniczego na światowym rynku. Co się tyczy urodzajów, to w Stanach Zjednoczonych A. P. tegoroczne zbiory pszenicy ozimej przedstawiają się jako rekordowe, największe po zbiorach r. 1919 i, chociaż zbiory pszenicy jarej, wskutek panującej w kilku stanach posuchy, niewątpliwie zawiodą, (ostatecznych danych jeszcze niema) jednakże nadwyżki pszenicy ozimej pokryją straty zbiorów pszenicy jarej. Znacznie gorzej przedstawia się sytuacja w Kanadzie, gdzie w szeregu miejscowości posucha całkiem zniszczyła zasiewy i wogóle w stanach Manitobe, Saskatchewan i Alberta urodzaj jest poniżej średniego. Wskutek tego ogólny zbiór będzie prawie o 40 miljonów kwintali mniejszy od zeszłorocznego. Wobec powyższego Ameryka Północna będzie rozporządzała ze zbiorów roku bieżącego mniejszemi ilościami wywozowemi pszenicy, niż w latach ostatnich i o ile zapotrzebowanie pszenicy do Europy nie ulegnie zmniejszeniu w porównaniu z ubiegłą kampanją zbożową, jest nadzieja na zmniejszenie remanentów ciążących od kilku lat na międzynarodowym rynku zbożowym. Niewątpliwie ostatnie słowo w bieżącej kampanji zbożowej będzie jeszcze należało do krajów półkuli południowej, Argentyny i Australji. Siew pszenicy odbywał się tam w warunkach sprzyjających jednakże powierzchnia zasiana w Argentynie uległa zmniejszeniu, zaś w Australji poczyniły pewne szkody zbyt obfite deszcze. W tej chwili trudno jeszcze powiedzieć, jaki będzie ostateczny rezultat żniw, ale już obecnie zarysowuje się perspektywa, że żniwa będą mniej obfite, niż w roku ubiegłym (należy pamiętać, że zeszłoroczne zbiory w Australji były rekordowe).

Co się tyczy krajów europejskich, odgrywających w produkcji zbożowej większą rolę, to w przeważającej części zapowiada się urodzaj średni. Dotyczy to przedewszystkiem Francji i Włoch. Z tych wszystkich przesłanek można wyciągać wniosek, że ku końcowi b. r. gospodarczego może nastąpić na międzynarodowym rynku zbożowym pewne odprężenie, jednakże w chwili obecnej przy niezmienionych, ogromnych remanentach pszenicy, rozpoczęcie zbiorów wobec zapowiedzi nieurodzaju w Kanadzie, musiało się odbić na kształtowaniu się cen pszenicy w formie tendencji zniżkowej.

Ruch cen pszenicy w ciągu miesiąca lipca w porównaniu z okresami poprzedniemi przedstawiał się, jak niżej:

Ceny pszenicy za q (=100 kg) w dolarach:

Okres	Chicago Hard Winter 2	New-York Hard Winter 2	Liverpool Przeciętna	Hamburg Hard Winter 2	Berlin Krajowa	Przeciętna Warszawa — Poznań
Przeciętna 1928/1929 r.	4,40	4,87	4,96	4,98	5,21	5,18
Przeciętna 1929/1930 r.	4,27	4,51	4,78	4,66	6,05	4,42
28 VII.—2 VIII. 30 r.	3,19	3,48	4,01	3,76	6,72	4,24
1931 r. 22—27 VI.	2,56	3,39	2,73	2,81	6,50	3,30
29— 4 VII.	2,16	2,71	2,67	2,74	6,26	3,24
6—11	2,02	2,50	2,66	2,80	5,95	3,18
13—18	1,92	2,45	2,57	2,68	5,98	2,77
20—25	1,96	2,45	2,56	2,71	6,09	2,66
27— 1 VIII	1,87	2,29	2,51	2,52	4,75	2,56

Spadek cen pszenicy na rynkach amerykańskich był bardzo wyraźny. Tak samo możemy obserwować nieprzerwany ruch zniżkowy na rynkach portów europejskich. Pewne wahania w ciągu miesiąca wykazują ceny pszenicy w Berlinie, które w ostatnim tygodniu lipca gwałtownie spadły.

Ceny żyta na rynku międzynarodowym kształtowały się głównie pod wpływem cen pszenicy. Na skutek tego na giełdach amerykańskich przez cały lipiec trwał ruch zniżkowy, chociaż mniej gwałtowny od zniżkowego ruchu cen pszenicy. Spadek cen żyta na giełdzie berlińskiej był znacznie gwałtowniejszy.

Kształtowanie się cen żyta w ciągu miesiąca lipca i w okresach poprzednich przedstawiało się, jak niżej:

Ceny żyta za q (=100 kg) w dolarach:

Okres	Chicago N 2	New York N 2	Hamburg Westhern Ry. (cif)	Berlin Krajowe	Przeciętna Warszawa — Poznań
Przeciętna 1928/29 r.	4,11	4,52	4,61	4,89	3,75
Przeciętna 1929/30 r.	3,61	3,66	3,51	4,07	2,46
28 VII.—2 VIII. 30 r.	2,52	2,60	—	3,82	2,14
1931 r. 22—27 VI.	1,54	1,82	1,91	5,04	3,02
29— 4 VII.	1.45	1,77	1,85	5,03	3,06
6—11	1.41	1,63	1,85	4,59	2,96
13—18	1,40	1,57	1,78	4,47	2,81
20—25	1.39	1,62	1.73	4,36	2,53
27— 1 VIII.	1.34	1.57	—	3.54	2,10

Należy zaznaczyć, że zbiory żyta w Stanach Zjednoczonych A. P. są w roku bieżącym mniejsze, niż w ubiegłym, jednakże nie odgrywa to większej roli, ponieważ na głównych rynkach żytnich decydują obecnie o kształtowaniu się cen przedewszystkiem Polska, Niemcy, po części Węgry i w coraz większym stopniu Sowiety.

Co się tyczy polskiego rynku zbożowego, to zupełnie analogicznie do podobnych zjawisk na rynku światowym, ceny pszenicy i żyta szybko zniżkowały. Wytłomaczenie tego zjawiska zawiera się naturalnie tak, jak i w stosunku do rynku światowego rozpoczęciem żniw. Według tymczasowych orjentacyjnych obliczeń, należy przypuszczać, że zbiory pszenicy w Polsce będą takie same jak i w roku ubiegłym, zbiory żyta zaś będą nieco mniejsze. Polska w ciągu bieżącej kampanji zbożowej będzie rozporządzała nadwyżkami zarówno jednego, jak i drugiego zboża.

Kształtowanie się cen pszenicy i żyta na polskim rynku zbożowym w ciągu miesiąca lipca i w okresach poprzednich przedstawiało się, jak niżej:

Ceny pszenicy i żyta za q (= 100 kg) w zł.

Okres	Pszenica krajowa		Żyto krajowe	
	Warszawa	Poznań	Warszawa	Poznań
Przeciętna 1928—1929 r.	47,86	44,31	34,46	32,31
Przeciętna 1929—1930 r.	40,75	38,72	21,90	21,80
28 VII.—2 VIII. 1930 r.	41.50	33,81	18,56	19,63
1931 r. 22—27 VI.	31,25	27,58	28,19	25,69
29— 4 VII.	30,50	27,33	28,21	26,48
6—11	30,50	26,27	28,13	24,75
13—18	—	24,75	26,10	24,04
20—25	—	23,71	22,88	22,25
27— 1 VIII	24,88	20,71	19,38	18,04

Ceny jęczmienia i owsa za q (=100 kg) w dol.

Okres	Jęczmień		Owies		
	Berlin	Przeciętna Warszawa — Poznań	Chicago	Berlin	Przeciętna Warszawa — Poznań
Przeciętna 1928-1929 r.	5,27	3,89	3,39	4.77	3,74
Przeciętna 1929-1930 r.	4,60	2,89	3,16	3,74	2,43
28 VII.—2 VIII. 1930 r.	—	—	2,51	4,35	2,56
1931 r. 22—27 VI.	4,59	—	2,03	4,07	3,32
29— 4 VII.	4,42	—	2,05	3.87	3,28
6—11	3,95	—	1,98	3.73	3,32
13—18	3,69	—	1,93	3,87	3,27
20—25	3,57	—	1,87	3,86	3,25
27— 1 VIII.	3,39	—	1,78	3,55	2,83

Ceny jęczmienia i owsa na światowych rynkach zbożowych w ciągu lipca zniżkowały podobnie, jak ceny pszenicy i żyta. Coprawda urodzaj owsa nie jest jeszcze wyjaśniony, jednakże silny zniżkowy ruch cen pszenicy jest faktem wystarczającym dla obniżania się cen pozostałych zbóż.

Ruch cen jęczmienia i owsa na rynkach światowych w ciągu miesiąca lipca i w okresach poprzednich przedstawiał się, jak niżej:

Na rynkach polskich do połowy lipca ceny owsa utrzymały się na niezmienionym poziomie. Od tego momentu rozpoczął się ruch zniżkowy, jednakże i w chwili obecnej jeszcze poziom cen owca jest wyższy od poziomu cen pszenicy i żyta.

Kształtowanie się cen jęczmienia i owsa na rynkach polskich w ciągu lipca i w okresach poprzednich przedstawiało się, jak niżej:

Ceny jęczmienia i owsa za q (=100 kg) w zł.

Okres	Jęczmień		Owies	
	Warszawa	Poznań	Warszawa	Poznań
Przeciętna 1928 — 1929 r.	35,21	34.03	34.92	31,57
Przeciętna 1929—1930 r.	26.59	25,61	21,49	19.95
28 VII.—2 VIII. 1930 r.	23,50	22,25	23'50	22,00
1631 r. 22—27 VI.	—	—	30,19	28,92
29— 4 VII.	—	—	29,84	28.50
6—11	—	—	30.94	28.25
13—18	—	—	30,25	28,00
20—25	—	—	30,00	28,00
27— 1 VIII.	—	—	26,88	23.63

Edward Szturm de Sztrem

Eksport i rynki zbytu zwierząt rzeźnych i produktów uboju.

A. RYNKI ZAGRANICZNE.

Podobnie, jak w pierwszej połowie ub. miesiąca, również w trzecim i czwartym tygodniu lipca nie eksportowaliśmy zupełnie nierogacizny do Pragi. Mimo, iż w okresie tym nastąpiła w Pradze pewna zwyżka cen trzody. wysokie cła działają nadal prohibicyjnie. Zasadnicza poprawa warunków uzależniona jest ściśle od ustępstw celnych rządu czechosłowackiego, co, jak wiadomo, stanowi jeden z głównych przedmiotów oficjalnych rokowań między rządami obu krajów. Dotychczas wszakże czynniki czechosłowackie zajmują nader oporne stanowisko wobec postulatów polskich. W chwili obecnej rokowania, prowadzone w Pradze przez naszą delegację z dyr. dep. Min. P. i H. p. Sokołowskim na czele, uległy przerwie na okres feryj letnich i data ich wznowienia nie została jeszcze ustalona.

W drugiej połowie lipca dowieziono na rynek praski 82 szt. bydła rogatego z Polski (w pierwszej połowie ub. miesiąca 2 wagony).

Eksport świń do Wiednia ilustrują następujące liczby:

	Dowóz świń żywych szt.	Cena średn. za 1 kg w zł.
III. tydzień lipca	5.771	2.27
IV. „ „	4.156	2 25

Dane powyższe odnoszą się do stanu, jaki zapanował na rynku wiedeńskim po gruntownej zmianie austrjackich warunków celnych, ustalonych w nowych umowach gospodarczych. Sytuację obecną znamionuje silne zmniejszenie dowozów i wynikająca stąd poważna zwyżka cen. W porównaniu z poprzednim tygodniem dowóz trzody na targowicę wiedeńską zmniejszył się w trzecim tygodniu lipca o ok. 12.000 sztuk, redukując się do 14,936 szt. świń. Przy tendencji silnej towar mięsny podrożał o 30—50 gr., tłuszczowy o 30—40 gr. Tydzień następny nie odbiega zasadniczo tendencją od poprzedniego; ceny utrzymują się na tym samym mniejwięcej poziomie, zaznacza się już jednak skłonność ze strony poszczególnych krajów do intensywniejszego obsyłania rynku wiedeńskiego. Dowóz wyniósł 16,108 szt. świń. Zjawisko to kryje w sobie zarodek niebezpieczeństwa i każe ze spokojną rezerwą oceniać obecną wydatną poprawę cen.

Z innych rynków, mających znaczenie dla wywozu trzody polskiej w stanie nieprzerobionym, zanotować wypada pokaźną zwyżkę cen wieprzowiny we Francji. W Paryżu druga połowa lipca przyniosło poprawę cen o ca 2 fr. na 1 kg. Konsulat polski w Strassburgu, dokąd w czwartym tygodniu ub. m. dowieziono z Polski 160 szt. bitego towaru, sygnalizując utrwalającą się tendencję, wskazując przytem na rozszerzające się możliwości dla naszego eksportu. Równocześnie jednak pogłębiają się we Francji nastroje protekcjonistyczne. Tak więc dnia 18 lipca weszły w życie nowe przepisy weterynaryjne dla bydła i trzody, importowanych do Francji, ustanawiające dla sztuk wwożonych 8-dniową kwarantannę na granicy i wprowadzające szereg drażliwych utrudnień. Wprawdzie rozporządzenie powyższe w minimalnym jedynie zakresie dotknąć może Polskę i dla nas jednak stanowi wymowny miernik usiłowań zatamowania obcego importu.

W wywozie bekonów druga połowa lipca utrwaliła ożywienie, jakie zapanowało na rynku angielskim po dotkliwej zniżce cen pod koniec II. kwartału r. b. — W trzecim tygodniu wywieziono z Polski 7,729 balotów, w czwartym 7,190 bal., razem ok. 30 tys. świń przerobionych na bekony. Dnia 24 lipca notowano bekon polski 52—57 sh. za cwt., t. j. o 5 sh. wyżej niż w poprzednim tygodniu. Bekon duński notowano dnia tego 59—

65 sh. Rozpiętość między ceną bekonu polskiego i duńskiego, zmniejsza się więc, jak widzimy, na korzyść pierwszego. Uboje duńskie wynosiły ponad 120 tys. sztuk. Racjonalna ocena angielskich warunków rynkowych skłania do przypuszczenia, że o ile uboje nie będą przekraczały normy umiarkowanej, poprawa cen bekonu ulegnie dalszemu pogłębieniu się. Pomyślny rozwój polskiego eksportu bekonów ilustrują szczegółowe dane, zamykające pierwsze półrocze wywozu artykułów hodowlanych. Wywieźliśmy w tym czasie 276,917 q. bekonów w porównaniu do 107,730 q., wysłanych w analogicznym okresie r. 1930. Podobnym wzrostem może pochlubić się eksport szynek do Anglji: z 15,571 q w pierwszem półroczu 1930 r. na 47,525 q w roku bieżącym. Wzrósł również obiecująco eksport wędlin: z 303,7 q w pierwszem półroczu 1930 r. do 757,9 q w analogicznym okresie r.b. Rzecz znamienna, mimo odpadnięcia rynku czechosłowackiego, eksport świń żywych i bitych doznał w pierwszem półroczu r. b. nawet pewnej poprawy w porównaniu do r. ub., co stało się dzięki wydatnemu zwiększeniu wywozu bitego towaru. Mianowicie w pierwszem półroczu r. b. wywieźliśmy 113,475 szt. trzody bitej, podczas gdy w tym samym okresie r. ub. 35,236 szt. Eksport żywych świń w pierwszych półroczach 1931 r. i 1930 r. wyraża się cyframi 229,849 szt. i 271,567 szt.

B. RYNKI KRAJOWE.

Pod koniec ub. miesiąca sytuacja na rynku bydła rogatego doznała nieznacznej poprawy. Ceny na lepsze gatunki zwyżkowały od 5—10 gr. na kg. Wydatniejszą poprawą cieszyły się ceny cieląt, osiągając na niektórych targach zwyżkę 20 gr. na kg.. Zwyżka cen nierogacizny nie rozwijała się w tem tempie, jak w pierwszej połowie miesiąca, a nawet na pewnych okręgach kraju uległa zupełnemu zahamowaniu tam, gdzie panowała nadal tendencja zwyżkowa, przejawiała się ona niejednolicie. Ceny zyskiwały przeciętnie od 5 — 10 gr. na kg., na niektórych jednak targach nawet do 25 gr.

POZNAŃ, DNIA 28 LIPCA.

	spęd	ceny
A. Woły	71	
1. Pełnomięsiste, wytuczone		100—108
2. Mięsiste, tuczone młodsze		92— 98
3. Miernie odżywiane		—
4. Mięsiste, tuczone starsze		—
B. Buhaje	184	
1. Wytuczone, pełnomięsiste		98—106
2. Tuczone, mięsiste		86— 96
3. Nietuczone, dobrze odżyw.		—
4. Miernie odżywione		—
C. Krowy	245	
1. Wytuczone, pełnomięsiste		104—110
2. Tuczone, mięsiste		88—100
3. Nietuczone, dobrze odżyw.		66— 70
4. Miernie odżywione		44— 54
D. Jałowice		
1. Wytuczone, pełnomięsiste		104—110
2. Tucznne, mięsiste		90— 96
3. Nietuczone		74— 84
4. Miernie odżywione		64— 70
E. Młodzież		
1. Dobrze odżywiona		64— 70
2. Miernie odżywiona		56— 62
F. Cielęta	525	
1. Najprzedniejsze cielęta wyt.		120—130
2. Tuczone cielęta		110—116
3. Dobrze odżywione		96—106
4. Miernie odżywione		80— 86
II. Owce	560	
1. Wytuczone pełnom. jagnięta		116—130
2. Tucz. starsze skopy i maciorki		96—108
3. dobrze odżywione		—
III. Świnie:	1513	
1. pełnomięsiste od 120—150 kg. ż.w.		162—170
2. pełnomięsiste od 100—20 kg ż.w.		152—160
3. pełnomięsiste od 80 . 100 kg. ż.w.		144—150
4. mięsiste ponad 80 kg.		130—140
5. maciory i późne kastraty		130—150
6. świnie bekonowe		130—140

Przebieg targu: spokojny.

LWÓW, OD 18 DO 25 LIPCA.

Spęd: wołów 4 szt., buhajów 34 szt., krów 355 szt., jałówek 46 szt., cieląt 925 szt.

Ceny za 1 kg. żywej wagi: woły 1.00, buhaje 0.60 — 0.80, krowy 0.65 — 0.90, jałówki 0.65 — 0.95, cielęta 0.50 — 0.80.

Ceny za 1 kg. mięsa uboju miejscowego: woły, buhaje i krowy 0.75 — 1.75, jałówki —, cielęta 1.35 — 1.55, barany —, świnie 1.50 — 1.70.

Ceny za mięso przywożone: woły, buhaje, krowy 210 — 145, jałówki —, cielęta 110 — 135, barany —, świnie 145 — 165.

WARSZAWA, OD 19 DO 25 LIPCA.

Spęd: bydła rogatego 674 szt.; cieląt 778 szt.; baranów — szt.; trzody chlewnej 283 szt.

Mięso przywozowe: wołowina 2521 ćwiartek; cielęcina 13931 ćw.; baranina 819 ćw.; wieprzowina 9253 kg.

Średnie ceny żywca w hurcie za 1 kg: bydło rogate: pełnomięsiste zł. 0.90, wytuczone 0.80, chude 0.70, jałowizna 0.80, cielęta 1.15, barany —, trzoda chlewna: sztuki słoninowe 1.91, mięsne 1.54.

Średnie ceny mięsa w hurcie za 1 kg.: Zady z uboju warszawskiego: wołowina I gat. 2.00, II gat. 1.80, cielęcina 2.00, baranina —. Zady przywozowe: wołowina I gat. 1.80, II gat. 1.50, cielęcina 1,80, baranina —. Przody z uboju warsz.: wołowina I gat. 1.90 II gat. 1.70, cielęcina 1.90, baranina —. Przody przywozowe: wołowina I gat. 1.50, II gat. 1.30, cielęcina 1.50, baranina —. Wieprzowina z uboju warsz.: słoninowe 2.20, mięsne 2.00.

SOSNOWIEC, OD 20 DO 25 LIPCA.

Spędzono na Targowicę w Sosnowcu 1600 sztuk trzody chlewnej.

Płacono za 1 kg. żywej wagi zł. 1.60 — 2.20.

Tendencja: spokojna.

MYSŁOWICE, OD 18 DO 24 LIPCA.

	Spęd		Ceny	
buhaje	93		0.75—1.15	
woły	21		0.79—1.21	
krowy	424		0.77—1.116	
jałówki	40		0.85—1.20	
cielęta	113		0.80—1.10	
owce	—		—	—
barany	—		—	—
świnie	1420	gat. I	—	
		„ II	—	
		„ III	—	
		„ IV	—	
		„ V	—	—

Przebieg targu: spokojny tendencja zwyżkowa.

KRAKÓW, OD 18 DO 24 LIPCA.

	Spęd	Ceny
buhaje	111	0,65—1,06
woły	75	0,80—1,12
krowy	160	0.50—0,89
jałówki	76	0,68—1,02
cielęta	619	0,78—1,25
owce	—	—
świnie	638	1,30—1,80
świnie bite		1.76—2.35

Przebieg targu: spęd i popyt mierny, ceny na nierogaciznę zwyżkują.

Rynek jajczarski.

W pierwszej połowie lipca na światowym rynku jajczarskim utrzymała się tendencja spokojna z odcieniem mocniejszym ponieważ podaż — jak zwykle w tym okresie — była mniejszą. Ceny prawie we wszystkich krajach kształtowały się zwyżkowo. W drugiej połowie miesiąca ogólne położenie na światowym rynku uległo osłabieniu przy cenach bądź pozostających na niezmienionym poziomie, bądź nawet częściowo zniżkujących. Kryzys finansowy Niemiec utrudniał współpracę z importerami niemieckiemi, w następstwie czego z szeregu krajów produkcji towar, przeznaczony poprzednio dla rynku niemieckiego został przedysponowany na inne rynki odbiorcze. Dowozy na rynkach odbiorczych, a zwłaszcza na rynku angielskim poważnie wzrosty powodując słabszą tendencję.

W końcu lipca położenie na rynku niemieckim było bardzo spokojne. Słaba frekwencja tegoroczna w uzdrowiskach niemieckich spowodowała większą niż zwykle podaż jaj niemieckiej krajowej produkcji do większych miast, w związku z czem ceny spadły. Na rynku angielskim przy dużych dowozach i małem zapotrzebowaniu usposobienie słabe. Biorąc pod uwagę kryzys finansowy w Niemczech, liczyć na poprawę w bliższej przyszłości nie należy. Rynek włoski oraz francuski również wykazuje słabe usposobienie. W Czechosłowacji tendencja cokolwiek mocniejsza dla towaru czeskiego, dla towaru zaś polskiego w dalszym ciągu słaba.

Na rynku austrjackim panuje spokój przy dowozach b. dużych.

Na rynku krajowym podaż w związku ze żniwami była niewielka, to też ceny w początku miesiąca kształtowały się zwyżkowo. Następnie jednak pod wpływem zmiany sytuacji na rynkach odbiorczych, mocniejsza dotychczas tendencja w kraju ustąpiła miejsce słabszej.

Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie notował w okresie sprawozdawczym za 1 kg. w zł.: w pierwszej połowie miesiąca — 1.60 i w drugiej — 1.50.

Ceny w Berlinie w Mk. za 24-kopową skrzynię:

Kraj, pochodnia i gatunek	2. VII.	20. VII.	31. VII
Niemieckie do picia pow.65 gr.	130	144	137
„ „ „ „ 48 gr.	94	112	112
„ wysortowane . .	79	94	90
Duńskie 18 lbs.	137	148	137
„ 15½—16 lbs. . . .	115	—	122
Holenderskie 68 gr	140	151	144
„ 60—62 gr. . .	119—122	130—137	130
Rumuńskie	90—94	101—104	86—94
Polskie większe	—	—	—
„ normalne.	—	—	—
Rosyjskie duże	94—97	101—104	90—94
„ normalne . . .	—	97	86
Zagraniczne drobne . . .	72—76	79—86	79

Cena towaru oryginalnego w Bochni za skrzynię 24 kopową wynosiła: 14. VII — 120 — 122 zł.; 21. VII. — 112 — 115 zł. oraz 28. VII. 110 zł.

Na rynakach odbiorczych w ostatnim tygodniu lipca notowano w przeliczeniu na złote za skrzynię 24-kopową jak następuje:

	54/57 kg.	51/54 kg.	48/51 kg.	45/48 kg.
Londyn . . .	186—194	166—173	159—166	145—152
Wiedeń . . .	—	149—153	140—145	—
Paryż	—	181—191	171	—

W pierwszej połowie roku 1931 wywieziono z Polski 244.160 q jaj wartości 50.084.000 zł., wobec 285.107 q wartości 64.872.000 zł. wywiezionych w pierwszej połowie roku ubiegłego.

W czerwcu 1931 roku wywieziono 50.589 q wartości 8.908.000 zł., wobec 55.796 q wartości 13.377.000 zł. wywiezionych w czerwcu 1930 roku.

Dr. Eug. T.

Rynki maślarskie.

Na krajowym rynku maślarskim w pierwszych 3-ch tygodniach lipca panowała tendencja mocniejsza przy cenach zwyżkujących, będąca wynikiem zmniejszenia się produkcji mleka na skutek odczuwanego braku paszy zielonej z jednej strony, z drugiej zaś okresu żniw, w czasie których zwykle maleje dowóz do miast i zwiększa się konsumcja nabiału w miejscach produkcji.

W końcu miesiąca mocniejsza dotychczas tendencja przekształciła się na słabszą pod wpływem wiadomości nadchodzących z zagranicy. Komisja Nabiałowa w Warszawie, która w I połowie lipca kilkakrotnie podwyższała ceny masła, łącznie o 80 gr. na 1 kg., w dn. 28 obniżyła je o gr. 20 i w dn. 29 o dalsze 20.

W Warszawie w. g. Komisji Nabiałowej ceny masła kształtowały się następująco: I gat. — 3.40 — 3.60 — 3.80 — 4.20 — 4.00 — 3.80; mł. solone — 3.10 — 3.30 — 3.50 — 3.70 — 3.30, II gat. — 2.90 — 3,10 — 3.30 —3.50 — 3.30 — 3.10; osełkowe — 2.60 — 2,80 — 2.80 — 3.00 — 2.80 — 2.60.

We Lwowie na giełdzie nabiałowej, notowano: I gat. 3.10 — 3.30, 3.40 — 3.60, 3.80 — 4.00; II gat. 2.70 — 2.90, 3.00 — 3.20, 3.20 — 3.40, 3.40 — 3.60, kuchenne 2.30 — 2.50, 2.60 — 2.80, 2.80 — 3.00, 3.00 — 3.20.

W związku z kryzysem finansowym Niemiec eksport masła z Polski w okresie sprawozdawczym skierowany był głównie na inne rynki odbiorcze.

Wywóz masła w 1 połowie roku.

Rok	Ilość w q	Wartość w tys. zł.
1931	53.995	25.377
1930	46.618	24.143
1928	55.375	32.478

W czerwcu 1931 r. wg. danych Gł. Urzędu Statystycznego wywieziono 16.643 q masła za sumę 7.331 tys. złotych.

Na rynku angielskim przy dużych dowozach masło importowanego utrzymuje się tendencja słaba. Ceny kształtują się zniżkowo. W końcu m-ca notowano w sh. za 1 cwt: Nowozelandzkie 113 — 115, niesolone najlepsze 115 — 118, australijskie najlepsze 108 — 110, naj-

lepsze niesolone 109 — 112, duńskie 117 — 118, holenderskie niesolone 118 — 124, polskie 90 — 98, niesolone 90 — 100, rosyjskie syberyjskie 96.

Na rynku duńskim w Kopenhadze notowano oficjalnie w kr. za 1 kg.: 2. VII. — 1.88, 16. VII. 1.95, 23. VII. 1.90 i 30. VII — 1.82.

Ceny w Berlinie w RMk. za pół kg.

Gatunek	2. VII.	7. VII.	21. VII.	30. VII.
I.	1.18	1.25	1.29	1.21
II.	1.08	1.15	1.19	1.11
III.	0.94	1.05	1 05	0.97

Dr. Eug. T.

Kronika Krajowa

Finanse i kredyt.

Kronika finansowa.

W okresie sprawozdawczym od dnia 22 lipca do 6 sierpnia r. b. panowała na giełdzie dla dewiz tendencja niejednolita. Kurs dewiz na Londyn z początkiem sierpnia podniósł się o 19 gr. na 1 £ wobec kursu z początku okresu sprawozdawczego, następnie spadł niemal do poziomu pierwotnego. Kurs dewiz na New-York kabel i czeki spadł z końcem lipca o 0,3—0,4 gr. na 1 $, następnie jednak podniósł się do kursu początkowego. Stale w ciągu okresu sprawozdawczego zwyżkowały dewizy na Szwajcarję, o 50 gr. na 100 frankach. Zwyżkę również należy stwierdzić przy dewizach na Holandję o 40 gr. na 100. Najstalszy kurs notowano dla dewiz na Pragę.

Notowano dewizy na: Belgję 124,64—124,66—124,62; Belgrad 15,82; Budapeszt 156,00; Bukareszt 5,30½; Gdańsk 171,98; Helsingfors 22,43; Hiszpanję 80,45; Holandję 359,80—360,00—360,20; Kair 44,50; Kopenhagę 238,70; Londyn 43,29—43,39—45,52; New York czeki 8,925 —8,922—8,925; New York kabel 8,929—8,926—8,929; Oslo 238,70—238,75; Paryż 35,04—34,99—35,05; Pragę 26,45—26,44½—26,45; Rygę 171,90; Sztokholm 238,60—238,90, Szwajcarję 173,70—174,07—174,20; Tallin 237,76; Wiedeń 125,46—125,48—125,50; Italję 46,70—46,78—46,74; Montreal 8,90; Sofję 6,46½.

Na giełdzie walut dolar St. Zj. notowano stale zniżkowo 9.06—9,02—9,91.

W prywatnych obrotach pozagiełdowych dokonywano tranzakcyj dolarem gotówkowym po kursie zniżającym się stale 9,07—9,0375—9,015; rublem złotym po kursie 4,945—4,915—4,925; czerwońcem dol. po kursie 0,31—0,32 —0,31; marką niemiecką po kursie 210,90—211,50—211,90. Widzimy iż zwyżka kursu dolara w ubiegłym okresie sprawozdawczym miała charakter spekulacyjny, jak to zaznaczyliśmy w poprzednim numerze i obecnie dolar wraca na dawny poziom, gdyż spadł zarówno na giełdzie jak i w obrotach pozagiełdowych o 5—6 gr. na 1$.

Gram czystego złota 5,9244.

W bieżącym okresie sprawozdawczym podobnie jak i w poprzednim widzimy podniesienie stopy dyskontowej szeregu banków emisyjnych, przypisać to należy silnym zaburzeniom na rynku finansowym w Niemczech i Anglji — odpływ złota z Banku Angielskiego. Bank Angielski podniósł stopę z dniem 23 sierpnia z 2½% na 5⅓% i z dniem 29 sierpnia z 3⅓% na 4½%; Bank Narodowy Austrjacki z dniem 23 sierpnia z7% na 10%; Bank Węgierski z dniem 24 sierpnia z 6½% na 9%; Bank Gdań-Bank Gdański z dniem 29 sierpnia stopę dyskontową z 7½% na 10%, lombardową z 10 proc. na 12 proc. Bank Rzeszy z dniem 1 września stopę dyskontową z 10% na 15% i lombardową z 15% na 20%.

Na giełdzie papierów procentowych kursy pożyczek państwowych zniżkowały, szczególniej 3% Poż. Budowlanej o 5 5 zł. w ciągu okresu sprawozdawczego, 5% Poż. Konwersyjnej o 0,5 zł. 6% Poz. Dolarowej o 2,75 zł. 7% Poż. Stabilizacyjna i 4 proc. Poż. Inwestycyjna kształtowały się niejednolicie. Notowano: 3% Poż. Budowlaną 37,00—36,50—31,50; 4% Poż. Inwestycyjną 82,50—81,50—82,50; 5% Poż. Konwersyjną 45,00—44,75—44,50; 6% Poż. Dolarową 74,75—74,00—72,00; 7% Poż. Stabilizacyjną (z wyłączeniem transzy francuskiej) 73,50—74,00—72,00; 10% Poż. Kolejową 104,00.

Listy zastawne i obligacje banków państw. notowano po stałych kursach. 7% L. Z. Państw. Banku Rolnego 83,25; 8% L. Z. Państw. Banku Rolnego 94,00; 7% L. Z. Banku Gospod. Krajowego 83,25; 8% L. Z. Banku Gospod. Krajowego 94.00; 7 proc. Obligacje Banku Gospod. Krajowego 83,25; 8% Obligacje Banku Gospod.. Krajowego 94,00.

Kredyt krótkoterminowy.

Bank Polski.

Stan kredytu krótkoterminowego w Banku Polskim na dn. 30 czerwca 1931 r. wyraża się liczbą 637.222 tysięcy zł., w tem dyskonto weksli obejmuje sumę 553.928 tysięcy zł., pożyczki zabezpieczone papierami wartościowemi — 83.294 tysięcy zł.

W stosunku do miesiąca poprzedniego kredyt wzrósł o 20 miljonów zł., co zresztą idzie po linji polityki Banku. Stan kredytu na dz. 31 maja 1931 r. ogółem stanowił 617.900 tysięcy zł., w tem dyskonto weksli 541.209 tysięcy zł. pożyczki zabezpieczone papierami wartościowemi 76.691 tysięcy złotych, widzimy zwiększenie się portfelu wekslowego o 12 miljonów złotych. W dniu 30 kwietnia stan kredytu stanowił 619.466 tysięcy zł. w tem dyskonto weksli 544.148 tysięcy zł., pożyczki zabezpieczone papierami wartościowemi 75.318 tysięcy złotych.

Pocztowa Kasa Oszczędności.

Działalność kredytowa P. K. O. należy do czynności podrzędnych tej instytucji. Stan kredytu na 30 czerwca wyraża się sumą 22.259 tysięcy zł., gdy na 31 maja stan ten wynosił 20.647 tysięcy zł., a na 30 kwietnia — 26.622 tysięcy zł. Ogólna suma kredytu dzieli się na dyskonto weksli (przeważnie redyskontowanych przez banki prywatne) — 6.100 tysięcy zł. i weksle protestowane 1.582 tysięce zł., w dn. 31 maja — 4.673 tysiące zł. i weksle protestowane — 1.607 tysięcy zł., na 30

kwietnia 10.283 tysiące zł., weksle protestowane — 1.590 tysięcy zł. Pożyczki wekslowe 6.322 tysiące zł., a w dn. 31 maja — 6.315 tysięcy zł., w dn. 30-go kwietnia — 6.712 tysięcy zł., pożyczki na zastaw papierów wartościowych — 8.255 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 8.052 tysięcy zł., w dn. 30 kwietnia — 8.037 tysięcy zł.

Widoczne jest zwiększenie działalności kredytowej w P. K. O. w ostatnich miesiącach.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

Działalność kredytowa B. G. K. w stosunku do miesiąca poprzedniego wzrosła. Stan kredytu krótkoterminowego na dz. 30 czerwca wyraża się liczbą 322.472 tysięcy zł., gdy na ostatni dzień maja wynosił 319.329 tysięcy zł. Nastąpiło więc zwiększenie stanu kredytów o 3 miljony złotych. Stan w dn. 30 kwietnia obejmował 309.279 tysięcy zł. Kredyt omawiany obejmuje pozycje dyskonto weksli — 164.332 tysiące zł. i weksle protestowane 6.408 tysięcy zł. w dn. 31 maja — 161.800 tysięcy zł. i weksle protestowane 6.360 tysięcy zł. i w dn. 30 kwietnia — 154.877 tysięcy zł. i weksle protestowane — 6.827 tysięcy zł.; rachunek otwartego kredytu 122.846 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 120.989 tysięcy zł. i w dn. 30 kwietnia — 119.487 tysięcy zł.; pożyczki terminowe 28.886 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 30.188 tysięcy zł., w dn. 30 kwietnia — 28.088 tysięcy zł. Sumę kredytów udzielonych w formie dyskonta weksli należy rozpatrywać łącznie z redyskontem, pomniejszając stan portfelu o tę właśnie sumę. Redyskonto na 30 czerwca wynosi 57.641 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 47.900 tysięcy zł., w dn. 30 kwietnia — 54.156 tysięcy zł.

Państwowy Bank Rolny.

Suma kredytu krótkoterminowego P. B. R. w miesiącu czerwcu zwiększyła się w stosunku do maja. Stan kredytu na dz. 30 czerwca wyraża się liczbą 246.878 tysięcy zł., gdy na 31 maja stanowił 242.513 tysięcy zł., a na 30 kwietnia — 235.901 tysięcy zł. Nastąpiło więc zwiększenie o 4 miljony zł.

W tej liczbie stan dyskonta weksli w dn. 30 czerwca stanowi 81.778 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 80.056 tysięcy zł., a w dn. 30 kwietnia — 76.635 tysięcy zł. Rachunek otwartego kredytu 28.767 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 28.763 tysięcy zł., w dn. 30 kwietnia 29.607 tysięcy zł. Pożyczki terminowe — 113.998 tysięcy zł., w dn. 31 maja — 111.292 tysiące zł., a w dn. 30 kwietnia 107.610 tysięcy zł. Pożyczki towarowe — 22.335 tysięcy zł., w dn. 31 maja 22.402 tysiące zł., w dn. 30 kwietnia 22.049 tysiece zł. Sumę dyskonta należy zmniejszyć o stan redyskonta, które w dn. 30 czerwca stanowi — 30.340 tysięcy zł., w dn. 31 maja stanowiło 38.805 tysięcy zł., a w dn. 30 kwietnia — 49.011 tysięcy złotych.

Kredyt długoterminowy.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

Stan kredytu długoterminowego w B. G. K. według danych Głównego Urzędu Statystycznego wzrósł w stosunku do stanu z dn. 31 maja o 10,5 miljonów zł.

Stan kredytu na 30 czerwca wynosi — 1.468.682 tysiące zł. na dz. 31 maja wynosił — 1.458.151 tysięcy zł. a na dz. 30 kwietnia 1.453.877 tysięcy zł. W sumie powyższej pożyczki gotówkowe długoterminowe wyrażają się liczbą 706.088 tysięcy zł. w dn. 31 maja 698.145 tysięcy zł., w dniu 30 kwietnia — 697.969 tysięcy zł. W tej liczbie pożyczki z lokat Skarbu Państwa stanowią 594.927 tysięcy zł. na dz. 30 czerwca; 589.979 tysięcy zł. na dz. 31 maja i 588.937 tysięcy zł. w dn. 30-go kwietnia.

Pożyczki emisyjne wzrosły o 2,5 miljona zł. w stosunku do miesiąca poprzedniego i wynoszą 762.594 tysiące zł., w tem pożyczki w listach zastawnych — 225.186 tysięcy zł., w obligacjach 537.408 tysięcy zł. W dn. 31 maja stan pożyczek emisyjnych wyrażał się liczbą — 760.006 tysięcy zł., z tego w listach zastawnych 222.847 tysięcy zł., w obligacjach — 537.159 tysięcy zł. W dniu 30 kwietnia pożyczki emisyjne stanowiły 755.908 tysięcy zł., w tem w listach zastawnych 218.125 tysięcy zł. w obligacjach 537.783 tys. zł.

Państwowy Bank Rolny.

Według danych z Wiadomości Statystycznych stan kredytu długoterminowego w P. B. R. wzrósł w stosunku do stanu na 31 maja. Stan kredytu wyraża się liczbą 337.580 tysięcy zł. na dz. 30 czerwca — 329.723 tysiące zł. na dz. 31 maja i 329.865 tysięcy zł. na dz. 30 kwietnia. Są to pożyczki emisyjne w tem w listach zastawnych — 230.089 tysięcy zł. na dz. 30 czerwca, 233.604 tysiące zł. na dz. 31 maja i 224.384 tysiące zł. na dz. 30 kwietnia; w obligacjach meljoracyjnych — 107.491 tysięcy zł., w dn. 30 czerwca — 106.119 tysięcy zł. w dn. 31 maja i 105.481 tysięcy zł. w dn. 30 kwietnia.

Stan rachunków Banku Polskiego z dnia 31 lipca 1931 r.

AKTYWA		
1. Złoto w skarbcu .	zł 486,172.358·44	
„ zagranicą . .	„ 81,715.741·90	
	zł 567,888.100·34	
2. Pieniądze i należności zagraniczne	„ 167,276549·94	
razem . .		zł 735,164.650·28
3. Pieniądze i należności zagraniczne niezaliczone do pokrycia		„ 129,296,489·78
4. Polskie monety srebrne i bilon . . .		„ 22,954.379·67
5. Portfel wekslowy .		„ 643.294.656·36
6. Pożyczki zastawowe		„ 86,358.874·95
7. Papiery procentowe własne		„ 12,947.818·80
8. Papiery funduszu zapasowego		„ 93,224.620·33
9. Dług skarbu państwa		„ 20,000,000·—
10. Nieruchomości . .		„ 20,000.000·—
11. Inne aktywa . .		„ 129,827.673·84
		zł 1.893,069.164·01
PASYWA		
1. Kapitał zakładowy		zł 150,000.000·—
2. Fundusz zapasowy		„ 114,000.000·—
3. Natychmiast płatne zobowiązania		
a) rachunki żyrowe kas państwowych	zł 39,072.005·84	
b) pozostałe rachunki żyrowe . . .	„ 142,419.281·33	
c) rachunek Skarbu na zakup srebra.	„ 11,813.907·57	
d) rachunek państw funduszu kredytowego	„ 720.194·84	
e) różne rachunki .	„ 50,855.877·78	
	zł 244,881.267·36	
4. Obieg biletów bankowych	„ 1.254.271.790·—	
razem . .		„ 1.499,153.057·36
5. Inne pasywa . . .		„ 129,916.106·65
		zł 1.893,069.164·01

Stopa dyskontowa . . . $7\frac{1}{2}\%$

„ zastawowa . . . . $8\frac{1}{2}\%$

Produkcja i przemysł rolny.

Stan zasiewów.

Stan zasiewów w stopniach kwalifikacyjnych w połowie lipca rb. (stopień 5 — oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni przeciętny, 2 — mierny, 1 — zły).

Dokonany 1-y pokos siana odbył się wszędzie w warunkach pomyślnych, natomiast w skutek trwającej suszy istnieją obawy co do rezultatów 2-go pokosu.

	1931 r.			1930 r.
	15/VII	5/VII	15/VI	15/VII
pszenica ozima	3,5	3,6	3,4	3,7
żyto ozime	3,0	3,1	3,0	3,7
jęczmień ozimy	3,2	•	3,2	3,1
pszenica jara	3,3	•	3,2	3,2
żyto jare	2,9	•	2,9	2,9
jęczmień jary	3,2	3,2	3,2	2,9
owies	3,2	3,1	3,2	2,6
ziemniaki	3,4	•	3,4	2,7

Polityka handlowa.

Ulgi celne na klipfisze suszone i makrele.

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 7 lipca 1931 r., (Dziennik Ustaw Nr. 64 poz. 525, wprowadza cła ulgowe na 1) Makrele świeże (w lodzie) — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu 23% cła autonomicznego, 2) klipfisze suszone — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu 9% cła autonomicznego.

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 31 lipca 1931 r. i obowiązuje do dnia 30 października 1931 r. włącznie.

Konwencja weterynaryjna między Polską a Włochami.

W Dzienniku Ustaw Nr. 65 poz. 535 ukazała się konwencja weterynaryjna między Polską a Włochami.

Według konwencji zwierzęta importowane będą poddane badaniu sanitarnemu przez lekarza weterynaryjnego, powinny być one zaopatrzone w świadectwa miejsca pochodzenia i zdrowia, wskazujące miejsce pochodzenia i przeznaczenia zwierząt. Analogiczne świadectwa muszą posiadać importowane mięso świeże, mrożone, stężone lub konserwowane w inny sposób, smalec, słonina i wszelkie produkty mięsne przeznaczone do spożycia.

Konwencja handlowa i nawigacyjna między Polską a Grecją.

W Dzienniku Ustaw Nr. 63 poz. 509 ukazała się konwencja handlowa i nawigacyjna między Polską i Grecją zawierająca zniżki celne lub zezwalająca na bezcłowy przewóz do obszaru celnego Polski następujących produktów: rodzynek, koryntek, fig suszonych, szmerglu, walonei, przypraw do pokarmów z oliwek czarnych i zielonych, win winogronowych, owocowych i jagodowych; oraz zniżki celne lub zezwolenia na bezcłowy przewóz następujących artykułów polskich w granice celne Grecji: krów, koni, jaj, drobiu i innego ptactwa, kaszy jęczmiennej (perłówka), mąki kartoflanej, krochmalu, pozatem szeregu artykułów nie dotyczących bezpośrednio produkcji rolniczej jak drzewa stolarskiego, klepek, mebli, żelaza i pochodnych, różnych maszyn i narzędzi, lin, tkanin i t. p.

Ochrona ryb i rybołóstwo na wodach granicznych polsko-czechosłowackich.

W Dzienniku Ustaw Nr. 64 poz. 513 ukazała się umowa między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką o rybołóstwie i ochronie ryb na wodach granicznych i na wodach ich zlewisk.

Umowa ogranicza i omawia sposoby jakiemi się wolno posługiwać przy połowie, zabrania łowienia ryb w nocy i w odległości mniejszej, niż 30 m. powyżej i poniżej przepławek dla ryb oraz urządzeń piętrzących wodę.

Pozatym umowa podaje czas ochronny a) dla łososia od 15 września do 15 marca, b) dla pstrąga strumiennego od 15 września do 15 marca, c) dla lipienia od 1 marca do 31 maja, d) dla świnki od 1 kwietnia do 15 maja, e) dla brzany od 1 kwietnia do 30 czerwca, f) dla raka samca od 1 października do 15 maja, samicy od 1 października do 31 lipca.

Według umowy powyższej minimalna miara ryb i raków, które będzie wolno łowić na wodach granicznych ma wynosić a) dla łososia 50 cm., b) dla pstrąga 20 cm., c) dla lipienia 25 cm., d) dla świnki 20 cm, e) dla brzany 30 cm., f) dla raka 8 cm.

Ograniczenia wywozowe zwierząt zagranicą.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Rolnictwa z dnia 25 lipca r. b. wzbroniony jest począwszy od tegoż dnia aż do odwołania wywóz zwierząt zagranicę z miejscowości następujących:

I. Z powodu pomoru i zarazy świń zamknięte są dla wywozu świń powiaty:

A) Do Austrji: Radom — woj. kieleckiego, Dąbrowa, Grybów, Nowy Sącz i Tarnów — woj. krakowskiego, Janów, Lublin i Łuków — woj. lubelskiego, Lubaczów, Rzeszów i Sokal — woj. lwowskiego, Oborniki — woj. poznańskiego, oraz Luboml — woj. wołyńskiego.

B) Do Czechosłowacji: Dubno — woj. wołyńskiego.

II. Z powodu pryszczycy zamknięte są dla wywozu zwierząt racicowych do Czechosłowacji (dla przywozu do Czechosłowacji i przewozu przez Czechosłowację) powiaty:

Bielsk Podlaski i Ostrów Mazowiecki — woj. białostockiego, Końskie, Kozienice i Stopnica — woj. kieleckie, Garwolin, Sokołów, Węgrów i Zamość — woj. lubelskiego, Brzeziny, Koło, Konin, Łódź i Słupca — woj. łódzkiego, Gniezno, Inowrocław, Mogilno, Oborniki, Szamotuły, Wągrowiec i Wyrzysk — woj. poznańskiego, Katowice, Pszczyna i Rybnik — woj. śląskiego, m. st. Warszawa i wszystkie powiaty województwa warszawskiego.

Import środków skażających tłuszcze.

Ukazało się rozporządzenie ministra skarbu, uzupełniające wykaz środków, dopuszczonych do skażania tłuszczów przy odprawach celnych.

W myśl tego rozporządzenia, do skażania tłuszczów zestalonych oraz olejów roślinnych stałych, można używać jako środka skażającego, poza środkami, wymienionemi w § 7 rozporządzenia z dnia 20 maja b. r., wolnych kwasów tłuszczowych, dodanych w takiej ilości, aby skażony tłuszcz wykazywał zawartość wolnych kwasów tłuszczowych niemniej niż 8%.

Nowe przepisy przy wywozie bitych cieląt do Austrji.

Austrjackie związkowe ministerstwo gospodarstwa rolnego i leśnego zarządzeniem z dnia 1 lipca b. r. L. 18139 Vt./V. zezwoliło szeregowi firm austrjackich na przywóz określonych ilości cieląt bitych z Polski do głównej hali targowej w Wiedniu przez Bogumin—Hohenau na warunkach następujących:

Cielęta przeznaczone do przywozu muszą wykazywać przepisane znamiona dojrzałości. Przeciętna waga cielęcia rasy simentalskiej powinna wynosić w przesyłce wagonowej 50 kg., żadne jednak cielę nie może ważyć poniżej 45 kg. Jeżeli cielęta należą do innych ras, przeciętna waga cielęcia w posyłce wagonowej musi wynosić 45 kg., jednakże żadne cielę nie może ważyć mniej niż 40 kg.

Cielęta wolno sprowadzić tylko w całych sztukach, z któremi pozostawać powinny w naturalnem połączeniu: opłucna i otrzewna, płuca, serce i nerki wraz z przynależnemi gruczołami chłonnemi. Wkładanie naturalnego lodu do jamy brzusznej zwierząt bitych jest niedopuszczalne.

Posyłki muszą być zaopatrzone w świadectwo, wystawione przez państwowego lub przez państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego, które winno stwierdzać, że zwierzęta poddano ubojowi w rzeźni publicznej lub eksportowej, pozostawiającej pod stałym nadzorem lekarza weterynaryjnego, że były przed i po uboju zbadane przez lekarza weterynaryjnego i zostały przy tem badaniu uznane za zdatne do spożycia ludzkiego. Pozatem winien lekarz weterynaryjny poświadczyć, że posyłka składa się tylko z całych sztuk, które pozostają z przepisanemi organami w naturalnej łączności. Jeżeli poświadczeń tych nie wydano w języku niemieckim, należy do nich dołączyć uwierzytelnione niemieckie tłomaczenie.

O udzieleniu tego zezwolenia zawiadomiło wspomniane Ministerstwo władze weterynaryjne czechosłowackie ze względu na tranzyt towaru przez Czechosłowację.

Zarządzenie powyższe zostało podane przez nasze Ministerstwo Rolnictwa do wiadomości wszystkich zainteresowanych władz, wobec czego eksporterzy w razie potrzeby mogą poinformować się we właściwych Starostwach o szczegółach dotyczących tej sprawy.

Podatki.

Opłata kominalna od przeniesienia własności nieruchomości w drodze licytacji

Utarło się w większej części zarządów gminnych mniemanie, że na podstawie art. 3 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 władze gminne uprawnione są do poboru opłat nietylko od umów w ścisłem słowa znaczeniu o przeniesienie własności nieruchomości, ale także od wszelkich aktów, jakiemikolwiek sposobami oneby przyszły do skutku, a dotyczących przeniesienia własności nieruchomości, między innemi od aktów przeniesienia własności nieruchomości w drodze licytacji.

Tej praktyce władz komunalnych, popartej uznaniem nadzorczych władz administracyjnych państwowych, odmówił słuszności N. T. A., orzekając, co następuje: Ustawa o opłatach stemplowych z 1 lipca 1926, która ze względu na związek swój pod pewnymi kierunkami z rozporządzeniem Prezyd. Rzeczyp. z 22. marca 1928, służy władzom komunalnym do wyprowadzenia wniosku o obowiązku opłaty (aljenacyjnej) za przeniesienie własności nieruchomości bez względu na sposób w jaki to przeniesienie przyszło do skutku, rozróżnia między pismami (aktami) o bezspornym charakterze umownym, a pismami (aktami), które tego charakteru bezpośrednio nie mają, w szczególności zaś nie identyfikuje pism stwierdzających sprzedaż nieruchomości drogą przymusowej licytacji z umowami w ścisłem znaczeniu prawa prywatnego. Na tej zaś podstawie, mając nadto na względzie, że przepis, stanowiący o obowiązku daniny nigdy nie może być interpretowany w sposób rozciągliwy, należy uznać, że pisma, stwierdzające akt przejścia własności nieruchomej w drodze przymusowej licytacji, nie należy do kategorji pism, podlegających opłacie komunalnej na podstawie art. 3 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22. marca 1928. (Wyrok N. T. A. z 24 czerwca 1931 L. rej 5573/29).

Zwrot nadpłaty za świadectwa przemysłowe.

W życiu gospodarczem, zwłaszcza w dzisiejszym jego stanie omal że chronicznego pogarszania się, nierzadkiem zapewne jest zjawisko, że przedsiębiorstwa przemysłowe jakiegokolwiek rodzaju nie są w stanie lub nie uważają za gospodarczo wskazane wyzyskać całą swoją siłę produkcyjną, czyli że produkują mniej aniżeli to w ich możliwości produkcyjnej w programie gospodarczym na dany rok leżało. W wielu z tych przedsiębiorstw od rozpiętości tej siły produkcyjnej i od pro-

gramu gospodarczego na dany rok zależy, jak wiadomo, kategorja patentu przemysłowego, który wykupić muszą, i co z tem się łączy, cena tego patentu. W tych warunkach życie gospodarcze wysuwa pytanie, czy należy się Skarbowi Państwa cena za patent przemysłowy, którego pełnia, przyjęta programowo na początku roku gospodarczego, w ciągu tego roku nie została wyzyskana i czy Skarb nie byłby wobec tego zobowiązany, zredukować cenę do rozmiarów faktycznie wykonanej w ciągu roku produkcji, a nadmiernie pobraną część tej ceny właścicielowi patentu przemysłowego zwrócić.

Pytanie to miał właśnie do rozstrzygnięcia N. T. A. w związku ze skargą, wniesioną przez fabrykę likierów. Przez 3 następujące po sobie lata fabryka ta nie była w stanie w praktyce rozwinąć tę siłę produkcyjną, jaką sobie na początku roku gospodarczego założyła i stosownie do której na początku każdego roku wykupiła świadectwo przemysłowe. Różnica między założoną produkcją, a faktycznie zdziałaną wyrażała się w różnicy między kategorją świadectwa przemysłowego III-ą a V-ą. Tę różnicę, czyli tę nadpłaconą wartość świadectwa przemysłowego w ciągu 3 lat, wynoszącą kilkanaście tysięcy złotych, fabryka chciała wyrewindykować od Skarbu Państwa, w czem jednak spotkała się z zasadniczym oporem władz skarbowych, stojących na stanowisku że raz zapłacona cena świadectwa przemysłowego zachowuje swoją ważność bez względu na to, czy rozmiar produkcji odpowiadał kategorji świadectwa przemysłowego, czy nie.

W skardze do N. T. A. fabryka oparła się na art. 93 ustawy o podatku przemysłowym, który przewiduje właśnie wypadki nadpłacenia lub niewłaściwego wpłacenia do Skarbu Państwa należności z tytułu danin przemysłowych i zastrzega zwrot nadpłaconej części, wzgl. niewłaściwie wpłaconej należności daninowej, zwrot, rozciągający się, zdaniem skarżącej fabryki, tak na właściwy podatek przemysłowy, jak i na opłatę za świadectwo przemysłowe.

N. T. A. przyznał rację skarżącej fabryce, że art. 93 odnosi się tak do podatku przemysłowego, jak i do opłaty za świadectwo przemysłowe. Ale warunkiem spełnienia zawartego w nim postanowienia jest rozstrzygnięcie pytania, kto jest sprawcą pomyłki nadmiernej lub niewłaściwej wpłaty. W kwestji świadectwa przemysłowego niewątpliwie w każdym wypadku sprawcą tym jest sam płatnik, albowiem ustalenie kategorji świadectwa przemysłowego odbywa się na podstawie znamion odnoszących się do charakteru i rozmiaru przedsiębiorstwa, które określa sam płatnik, a zatem zależą od jego osobistej woli. Tę wolę wyraża płatnik w formie deklaracji co rok zgóry na następny rok podatkowy. Niewątpliwie w ciągu roku mogą zajść zmiany w rozmiarach produkcji, które uzasadniałyby zmianę kategorji świadectwa przemysłowego i ceny z niem związanej, aczkolwiek przyjąć należy, że właściciel przedsiębiorstwa przemysłowego przy nabywaniu świadectwa przemysłowego zdaje sobie jasno sprawę, jakie zasadniczo będą mogły być jego zdolności produkcyjne i jak daleko mogą sięgać jego zamiary produkcji w danym roku gospodarczym. Ustawa przewiduje tę możliwość zmian w art. 35 ustawy przemysłowej, ale tylko w odniesieniu na niekorzyść Skarbu Państwa, i ustanawia z tej racji przepis dopłaty do ceny świadectwa przemysłowego, jeżeli produkcja płatnika w ciągu roku wzrosła ponad przewidziany rozmiar.

Wypadku przeciwnej zmiany, to jest zmiany na niekorzyść płatnika, jeżeli produkcja nie dosięgła przewidzianego i zamierzonego rozmiaru, ustawa coprawda, nie przewiduje. Ale bo też przewidywać nie potrzebowała, skoro, jak już wyżej zaznaczono, ustawadowca liczył się z tem, że płatnik, sam określając charakter i rozmiar swojej działalności przemysłowej, zdawał sobie sprawę z granic możliwości tej działalności i do tej świadomości dostosował swój zamiar produkcji, a z drugiej strony, o ile przy istniejących ogólnych warunkach gospodarczych ścisłe określenie zgóry rozmiaru produkcji jest niewykonalne lub niewskazane, to płatnik wobec art. 35, ma możność uchronić się przed zmianami na swoją niekorzyść w ten sposób, że wykupuje świadectwo niższej kategorji, a dopiero w miarę wzrostu działalności w ciągu roku, uskutecznia, w myśl powyższego artykułu, dopłaty podatkowe.

Na tej zasadzie N. T. A. ustalił następującą **tezę prawną:**

„Okoliczność, że rzeczywista produkcja fabryki wódek w roku podatkowym była mniejsza, aniżeli określona w deklaracji w celu nabycia świadectwa przemysłowego, w myśl art. 34 ustawy z dn. 15. lipca 1925 (poz. 550 Dz. Ust.) nie uzasadnia żądania zwrotu różnicy podatku przemysłowego z mocy art. 93 ustawy. (Wyrok N. T. A. z 1. kwietnia 1931 L. rej. 2025/29.)

Zagadnienia agrarne.

Zamiana uprawy leśnej na rolną.

Jak już w swoim czasie zdawaliśmy na tem miejscu sprawę, N. T. A. orzekł, że odmowa przez władzę ziemską zezwolenia na zamianę uprawy leśnej na inną nie może być kwestjonowaną, ani zaskarżoną, albowiem decyzje władzy ziemskiej w tym zakresie polegają na zastrzeżonem jej ustawowo prawie swobodnego uznania.

Zdarzają się jednak skargi do N. T. A., które kwestjonują już nietylko prawo odmowy, ale samo prawo swobodnego uznania władzy, znajdując do tego podstawę, jak mniemają, w tem, że rozporządzenie o zagospodarowaniu lasów, normujące właśnie sprawy tego rodzaju, przepisuje, dla powzięcia decyzji co do zezwolenia lub odmowy, cały szereg czynności, jak badanie na gruncie, wzywanie strony, sporządzenie protokołu i t. p., które byłyby zbędne, gdyby władzy przysługiwało swobodne uznanie.

Wywody te N. T. A. uznał za nietrafne. Czynności, na które powołują się skarżący, bynajmniej nie sprzeciwiają się zasadzie swobodnego uznania, a stanowią jedynie zabezpieczenie strony przed zupełną dowolnością władzy, albowiem N. T. A. powołany jest do badania, czy władza, wydając orzeczenie, leżące w zakresie jej swobodnego uznania, nie kierowała się całkowicie dowolnością i czy postępowanie przeprowadzone zostało prawidłowo. (Wyrok N. T. A. z 17 maja 1931 L. rej. 1354/30).

Przegląd ustaw i rozporządzeń.

Konwencję handlową i nawigacyjną między Polską a Grecją i wymianę dokumentów ratyfikacyjnych, dotyczących tej konwencji podaje D. U. R. P. Nr. 63 poz. 509 i 510.

Umowę między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką o rybołóstwie i ochronie ryb na wodach granicznych i na wodach ich zlewisk i wymianę dokumentów ratyfikacyjnych, dotyczących tej umowy ogłoszono w D. U. R. P. Nr. 64 poz. 513 i 514.

Ulgi celne na klipfisze suszone i makrele świeże (w lodzie) podaje Rozp. Min. Sk., Prz. i H., oraz Roln. z dnia 7 lipca 1931 r. D. U. R. P. Nr. 64 poz. 525.

Artykuł 15 rozporządzenia o taryfie celnej z dn. 11 czerwca 1920 zmienia Rozp. Min. Sk., Prz. i H., oraz Roln. z dnia 11 lipca 1931 r. D. U. R. P. Nr. 64 poz. 526.

Konwencję weterynaryjną między Polską a Włochami i wymianę dokumentów ratyfikacyjnych dotyczących tej konwencji podaje D. U. R. P. Nr. 65 poz. 535 i 536.

Zawieszenie cła od mizdry oraz odpadków i skrawków skór surowych wszelkich podaje Rozp. Min. Sk., Prz. i H., oraz Roln. z dnia 23 lipca 1931 D. U. R. P. Nr. 65 poz. 538.

Siedziby i właściwość terytorjalną powiatowych urzędów ziemskich zmienia Rozp. Min. Ref. Rolnych z dnia 9 lipca 1931 r. D. U. R. P. Nr. 65 poz. 543.

Kronika zagraniczna

Austrja.

Z austrjackiego rynku trzody chlewnej.

Podwyższenie ceł na trzodę chlewną w Austrji wpłynęło na zwyżkę poziomu cen tego artykułu wcześniej aniżeli zaczęły działać nowe przepisy celne.

Na targu dnia 21 lipca r. b. była tendencja ożywiona i silnie zwyżkowa a objęła przedewszystkiem świnie mięsne, sprzedawane przeciętnie po cenach o 50 groszy wyższych niż na poprzednim targu. Zwyżka cen świń tłustych wynosiła 30 — 40 groszy na 1 kg. żywej wagi. Objaw ten jest tembardziej znamienny, że odprawa celna świń importowanych z zagranicy odbywała się z małemi wyjątkami jeszcze wedle stawek, które obowiązywały przed wejściem w życie podwyższonej taryfy celnej w stosunku do świń ponad 40 do 150 kg. żywej wagi, t. j. po 18 koron od sztuki. Dzięki temu, że nowe przepisy poczęły obowiązywać w nocy z 18 na 19 lipca b. r. można było przeważną ilość świń polskich przeznaczonych na targ wtorkowy przetransportować przez granicę jeszcze dnia 18 lipca i tegoż dnia zgłosić do urzędu targowego w St. Marx.

Zwyżka cen jest dla sfer rządowych austrjackich niespodzianką, gdyż liczono się z ogromnemi zapasami świń nagromadzonemi z poprzednich targów. Należy przypuszczać, że silna tendencja utrzyma się, gdyż na następnym targu działać już będzie w całej pełni nowy system celny.

Niewielki w porównaniu z targami z ostatnich miesięcy był spęd świń austrajackich, gdyż zmniejszył się o 5.896 sztuk. Wstrzemięźliwość austrjackich hodowców w obesłaniu rynku spowodowana została prawdopodobnie uchyleniem premji, które z chwilą wprowadzenia podwyższonego cła straciły rację bytu. Rolnicy austrjaccy nie przypuszczali widocznie, że mimo wielkich zapasów trzody ceny tak znacznie pójdą w górę i woleli zająć stanowisko wyczekujące.

Czechosłowacja.

Podwyższenie ceł dodatkowych.

Z dniem 9 lipca 1931 r. weszły w życie dodatkowe cła na żyto, a mianowicie: pszenica jak dotychczas — 25 kor. czeskich, żyto — 19 (dot. 30), jęczmień 23 (dot. 19), mąka 41 (dot. 51 Kc.) za 100 kg. Na owies odpada cło dodatkowe.

Rozporządzeniem z dn. 22 czerwca 1931 r. podnosi się dotychczasowe dodatkowe cło na świnie (poz. 70) z 308 na 328 Kc.; tym sposobem od dn. 10 czerwca 1931 r. zastosowane zostały następujące dodatkowe cła przy imporcie z państw traktatowych: a) świnie o wadze do 120 kg. — 448 Kc. za 100 kg. żywej wagi (to znaczy autonomiczna stawka 120 Kc. podwyższona dodatkowem cłem w wysokości 328 Kc.), b) powyżej 120 — 130 kg. — 140 kg. (stawka autonom. 80 plus dodatkowe cło 60 Kc.); c) powyżej 130 kg. — 110 Kc. za 100 kg. żywej wagi (cło auton. 80 Kc. plus dodatk. cło 30 kor. cz.). Przy imporcie z państw beztraktatowych dla wszystkich świń (bez względu na wagę) 628 Kc. za 100 kg. żywej wagi (t. zn. stawka auton. 300 kor. podwyższona o dodat. cło w wys. 328 Kc.). Pozatem rozporządzeniem ministra finansów z dn. 2 czerwca 1931 r. zmienione zostało cło na bydło i mięso, tak, że od dnia 10 lipca 1931 r. pozycja tar. celnej Nr. 63 — 67 i poz. 117 — mają brzmienie następujące: poz. 63 — woły, cło auton. 260 — zniżone 160, konw. 160 Kc.; poz. 64 — buchaje cło aut. 260, zniż. 160, konw. 160; poz. 65 — krowy — aut. 240, zniż. 140, konw. 140; poz. 66 — młodzież auton. 210, zniż. 130, konw. 130; poz. 67 — cielęta aut. 210, zniż. 130, konw. 130 kor. zł. za 100 kg; poz. 117 — mięso: a) świeże — aut. 520, zniż. 320, konw. 320 Kc.

Francja.

Projekt podwyżki celnej na drewno.

Ostatnio zyskały potwierdzenie podawane od pewnego czasu wiadomości o zamierzonej znacznej podwyżce

taryfy celnej na różne towary, a między innemi i na drewno, przyczem podwyżka ta miała dotknąć zarówno kraje, które nie posiadają umów handlowych z Francją, jak i te, z któremi Francja zawarła traktat.

O rozmiarach zamierzonej zwyżki świadczy poniższe obliczenie. jeżeli przyjąć przeciętną wartość 1 m³ drewna loco wagon stacja załadowcza w Polsce w wysokości 140 fr. fr., to zapowiadana podwyżka od 1 m³ tego drewna wyniesie przy:

a) grubościach do 35 mm. — 23.47 fr. co stanowi 16% ad valorem;
b) grubościach od 36 do 79 mm. — 15.12 fr. co stanowi 11% ad valorem;
c) grubościach od 80 mm. i większych — 9,63 fr. co stanowi 7% ad valorem.

Przy drzewie twardem, którego przeciętna wartość za 1 m³ stacja załadowcza w Polsce wynosi ok. 430 fr. fr. podwyżki te wyniosą:

a) 36 fr — co stanowi 8¼% ad valorem.
b) 26,12 fr. — co stanowi 6% ad valorem.
c) 16,62 fr. — co stanowi 3% ad valorem.

W razie dojścia do skutku zamierzonych podwyżek polskie sfery zainteresowane widzą się poważnie zagrożonymi w swych interesach, tem więcej, że wobec znacznego spadku roli Niemiec, jako naszego odbiorcy, Francja zajmowała coraz wydatniejszą pozycję w eksporcie naszego drewna. Wywóz nasz do Francji w okresie 1922 — 1930 wyniósł 9% naszego ogólnego wywozu drewna tartego.

Holandja

Import mięsa do Holandji.

Na zasadzie art. 8 przepisów opublikowanych w Nr. 395 Staatsblad z 6 czerwca 1922 oraz rozporządzenia wykonawczego z r. 1931 wędliny i przetwory mięsne importowane do Holandji mogą zawierać najwyżej 0,2% saletry; wzbronione jest używanie jako przyprawy sztucznie barwionego octu oraz szkodliwych dla zdrowia korzeni.

Mączka ziemniaczana może być używana jedynie przy konserwach mięsnych zamkniętych w puszkach, butelkach lub słoikach w ilości nieprzekraczającej 2%.

Niemcy.

Import masła i sera.

Dane Niemieckiego Urzędu Statystycznego za czerwiec wskazują ponowny spadek przywozu masła. Import masła za czerwiec wyniósł 81.044 q. wartości 17.955.000 RM., podczas gdy w tym samym miesiącu roku poprzedniego sprowadzono 106,896 q., wartości 27,490 milj. RM. Jak widać z powyższego przywóz masła zmniejszył się pod względem ilości o 25%, pod względem wartości zaś o ⅓. Podobny silny spadek przywozu zauważyć się dał już w maju. Łącznie przywóz masła dla Niemiec za I półroczne br. wyniósł 465.322 q. wartości 112.064.000 RM., podczas gdy w roku ubiegłym przywóz ten wynosił 589.175 q. wartości 174.294.000 RM. Niezwykle silny spadek przywozu masła w czerwcu pozostaje w dużej zależności od przesilenia gospodarczego, jakie obecnie Niemcy przeżywają. Udział Polski w dostawach masła na rynek niemiecki w czerwcu ilościowo znacznie wzrósł w porównaniu z rokiem ubiegłym i wynosił 7.874 q, podczas gdy w 1930 — 5.661 q.

Łącznie przywóz masła z Polski do Niemiec za I półrocze br. wynosił 32.276 q. wartości 7.052.000 RM., podczas gdy w r. ub. 30.699 q. wartości 8.332.000 RM.

Odmiennie od masła kształtował się w r. b. przywóz serów do Niemiec. Dane urzędowe za czerwiec wskazują na bardzo silny wzrost przywozu serów zwłaszcza twardych i miękich. Łącznie przywóz serów za I półrocze b. r. wynosił 263.577 q. wartości 33.147.000 RM. W roku 1930 łączny przywóz serów do Niemiec wynosił 279.809 q. wartości 43.018.000 RM.

Na uwagę zasługuje rola Finlandji, której udział wskutek zawartego porozumienia z Niemcami wzrósł z 8.384 q., wartości 945.000 RM. na 14.567 q. wartości 1.117.000 RM.

Podobnie zaznaczył się nieznaczny wzrost dostaw tego artykułu z Polski, który wynosił za I półrocze b. r. 6.508 q. wartości 390.000 RM. podczas gdy w analogicznym okresie roku ubiegłego 5.403 q. wartości 447..000 RM. Dostawy serów z Polski dotyczyły zwłaszcza serów miękich oraz częściowo serów twardych, pochodzących z Gdańska.

Jugosławja.

Monopol handlu zagranicznego zbożem.

Na podstawie dekretu rządowego wprowadzony został w Jugosławji monopol państwowy przywozu i wywozu pszenicy, żyta i mąki pszennej w celu przeciwdziałania ewentualnemu spadkowi cen na rynku krajowym. Wykonywanie tego monopolu zostało przekazane założonej w r. 1930 przez rząd jugosłowiański spółce akcyjnej, zajmującej się wywozem produktów krajowych. Spółka zakupuje na rachunek rządu i za fundusze państwowe wszelkie ilości oferowanej pszenicy krajowej po cenie 160 dinarów za 100 kg. średniego gatunku franco wagon; gatunki lepsze spółka zakupuje odpowiednio drożej. Spółdzielniom i pośrednikom spółka płaci 165 din. Obroty pszenicą w kraju nie są zmonopolizowane, jednak zakazane są sprzedaże po cenie niższej od 160 dinarów.

Zakupioną pszenicę spółka sprzedaje zagranicą po najkorzystniejszej cenie, jaką w danej chwili można osiągnąć. Spółka może sprzedawać pszenicę także w kraju, jeżeli wymaga tego sytuacja rynkowa, t. zn. jeżeli cena krajowa zbytnio wzrośnie.

Ze zbiorów krajowych pszenicy rynek wewnętrzny spożywa około 7/8; reszta — ok. 400.000 tonnu — przeznaczona jest na wywóz. Zrealizowanie tej ilości zagranicą będzie kosztowało skarb, licząc według obecnego stosunku ceny zakupu i ceny światowej, około 320 miljonów din.

Działalność spółki objęła narazie tylko pszenicę, gdyż wywóz żyta i mąki pszennej jest znikomy. Natomiast przewidziana jest możliwość zmonopolizowania przez spółkę wywozu kukurydzy.

Sąd Arbitrów w Belgradzie.

Izba Przemysłowa-Handlowa w Belgradzie zawiadomiła Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie, iż z dniem 1 lipca r. b. rozpoczął swą działalność Sąd Arbitrów Izby Przemysłowo-Handlowej w Belgradzie. Izba w Belgradzie prosi o podanie tego do wiadomości zainteresowanych osób.

Bliższe dane, dotyczące tego sądu znajdują się w Izbie Warszawskiej i są zredagowane w języku francuskim i angielskim, niemieckim i włoskim.

Finlandja.

Cła na żyto.

Ministerstwo rolnictwa na zasadzie ustawy z dn. 29 grudnia 1930 r. o podwyżce ceł na rok 1931 ustanowiło cło na importowane żyto na przeciąg 3 kwartału roku kalendarzowego 1931 r. w wys. 85 penni za 1 kg.; cło na niemielone żyto ustanawia się również na wyżej wymieniony okres w wys. 1,25 mk. fińsk.; na niepytlowaną mąkę 1,45 mk. fińsk.; na pytlowaną 2,35 mk. fińsk. za 1 kg.

Włochy.

Podwyżka ceł.

Cło na mąkę pszenną i kukurydzową podnosi się z dniem 8 lipca 1931 r. z 87 lirów na 92,90 lir., w celu przeszkodzenia zagranicy obejścia rozporządzenia dotyczącego przemiału mąki w stosunku 95% dla lokalnego i 5% dla zagranicznego zboża.

Z. S. S. R.

Plan nowej „Piatiletki" rolniczej

Komisarjat rolniczy opracowuje obecnie plan nowej „piatiletki" dla rolnictwa na okres 1933-1937. Plan przewiduje rozszerzenie obszaru, znajdującego się pod uprawą do 200 milj. ha, przy zastosowaniu dalekoidącej mechanizacji rolnictwa, oraz podniesienie produkcji zbożowej do takiej granicy, aby stanowiła 60% ogólnej produkcji rolnej. Głównym środkiem do tego celu ma być szerokie zastosowanie nawozów sztucznych. Uprawa oprzeć się ma w pierwszym rzędzie na gospodarstwach kolektywnych, (155 milj. ha), w drugim na gospodarstwach należących do państwa (45 milj. ha). Dużą rolę odegrać mają traktory, których łączna siła osiągnąć ma w tych latach 16 milj. koni, oraz motory elektryczne.

Najważniejszem jednak zagadnieniem, które „piatiletka" chce rozwiązać, jest produkcja zwierzęca. Stan liczebny bydła ma być podniesiony do 70 milj. sztuk, owiec do 150 milj. szt., świń do 70 milj. szt. Poza tem plan przewiduje program wyszkolenia technicznego dla szerokich mas robotników rolnych. Po przyjęciu przez komisarjat całego projektu, ma być on podany do wiadomości organizacjom robotniczym w gospodarstwach państwowych i kolektywnych, celem wypowiedzenia przez nie, swej opinji.

Statystyka

Ceny hurtowe produktów hodowli oraz pasz za 100 kg. w złotych w Polsce

Rok i miesiąc	Bydło rogate żywa waga	Trzoda chlewna żywa waga	Mleko za 100 litrów	Masło	Otręby żytnie	Makuchy lniane	Makuchy rzepakowe	siano	Ziemniaki jadalne
1922 . . .	30 26	66 49	9 55	270 00	8 50	—	—	4 90	3 25
1923 . . .	52 14	88 22	13 35	233 00	5 62	12 44	10 68	2 97	1 71
1924 . . .	83 12	103 68	28 49	489 00	9 29	19 12	16 32	4 98	4 06
1925 . . .	80 78	132 86	29 29	490 00	16 98	28 07	23 32	6 94	4 69
1926 . . .	116 24	199 02	34 00	581 00	20 22	39 14	29 42	8 20	6 38
1927 . . .	154 60	220 79	39 58	643 00	27 76	42 25	40 00	7 88	10 29
1928 . . .	156 42	197 20	40 50	662 00	29 36	51 13	40 66	11 60	9 69
1929 . . .	151 25	231 17	39 93	610 00	19 87	47 12	36 52	12 46	7 13
1930 . . .	121 94	193 51	31 33	528 58	10 82	33 93	24 81	7 29	4 63
1931									
styczeń	93 69	109 12	28 00	492 00	11 75	31 16	20 13	7 20	4 71
luty	87 03	110 33	28 00	538 00	11 79	28 53	18 83	7 20	4 99
marzec	93 38	121 13	28 00	530 00	15 68	30 78	19 83	7 73	5 61
kwiecień	94 45	114 67	26 00	436 00	22 13	33 10	23 77	9 39	7 23
maj	97 31	102 66	31 00	455 00	22 50	31 83	26 50	10 08	8 65
czerwiec	97 59	105 92	24 00	352 00	18 05	29 88	25 38	8 74	8 90
lipiec	95 75	144 07	23 00	381 00	15 11	27 50	—	—	—

Stosunek cen produktów hodowli do cen paszy.

Rok i miesiąc	Stosunek ż. w. bydła do: otrąb żytnich	makuchów lnianych	makuchów rzepak.	siana	ziemniaków	Stos. ż. w. trzody chlewnej do: jęczmienia	ziemniaków	Stosunek ceny mleka do: otrąb żytnich	makuchów lnianych	makuchów rzepak.	siana	ziemniaków	Stosunek ceny masła do: otrąb żytnich	makuchów lnianych	makuchów rzepak.	siana	ziemniaków
1922 . . .	3 56	—	—	6 68	9 31	4 96	20 46	1 12	—	—	1 59	2 94	31 76	—	—	55 10	83 83
1923 . . .	9 28	4 19	4 88	17 16	32 19	8 57	54 46	2 38	1 07	1 25	4 50	8 24	41 46	18 73	21 82	78 45	143 01
1924 . . .	8 95	4 35	5 09	16 59	20 47	5 12	25 54	3 07	1 49	1 75	5 72	7 02	52 64	25 58	29 96	98 19	120 41
1925 . . .	4 76	2 88	3 46	11 64	17 22	4 86	28 33	1 72	1 04	1 26	4 22	6 25	28 86	17 46	21 01	70 61	104 48
1926 . . .	5 75	2 97	3 95	14 68	18 22	6 63	31 32	1 68	0 87	1 16	4 15	5 33	28 73	14 84	19 75	70 85	91 07
1927 . . .	5 57	3 66	3 87	19 12	15 02	5 27	21 38	1 43	0 94	0 99	5 02	3 85	23 16	15 22	16 07	81 60	62 49
1928 . . .	5 33	3 06	3 85	13 68	16 14	4 56	20 35	1 38	0 79	1 00	3 49	4 18	22 55	12 95	16 28	57 07	64 19
1929 . . .	7 99	3 20	4 16	13 65	22 57	7 32	34 98	2 10	0 86	1 10	3 56	5 95	32 64	13 24	17 00	55 38	89 37
1930 . . .	11 39	3 64	4 69	16 84	27 42	7 56	42 75	2 91	0 93	1 29	4 31	7 00	49 32	15 56	21 42	71 80	117 05
1931 styczeń	7 97	3 01	4 65	13 01	19 89	4 29	23 23	2 38	0 90	1 39	3 89	5 94	41 87	15 79	24 44	68 33	104 46
luty	7 38	3 05	4 62	12 09	17 44	4 67	23 11	2 37	0 98	1 49	3 89	5 61	45 63	18 86	28 57	74 72	107 82
marzec	5 96	3 03	4 71	12 08	18 71	5 08	21 59	1 79	0 91	1 41	4 99	3 62	33 80	17 22	26 73	68 56	94 47
kwiecień	4 27	2 85	3 97	10 06	13 06	4 20	15 86	1 17	0 79	1 09	2 77	3.60	19.70	13 17	18 34	46 43	60 30
maj	4 32	3 06	3 67	9 65	11 25	—	11 87	1 38	0 97	1 17	3 08	3 58	20 22	14 29	17 17	45 14	52 60
czerwiec	5 41	3 27	3 85	11 17	10 97	—	11 90	1 33	0 80	0 95	2 75	2 69	19 50	11 78	13 87	40 27	39 55
lipiec	6 34	3 48	—	—	—	—	—	1 52	0 84	—	—	—	25 22	13 85	—	—	—

REDAKCJA i ADM. WARSZAWA, KOPERNIKA 30. TELEFONY Nr. 702-74 i 718-81. P. K. O. Nr. 12.248
P r e n u m e r a t a: kwartalnie 10.— zł, cena zeszytu 2.— zł. — C e n y o g ł o s z e ń: za wiersz 40 mm. układ czteroszpaltowy na okładce IV — 70 gr, III — 50 gr, II — 60 gr. — W tekście 90 gr, przed tekstem 45 gr, za tekstem 35 gr. — Wkładki kolorowe o 100% drożej. Redakcja rękopisów nie zwraca.

WYDAWCA: ZWIĄZEK ORGANIZACYJ ROLNICZYCH RZPLITEJ POLSKIEJ.
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Tadeusz Mincer. — Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu